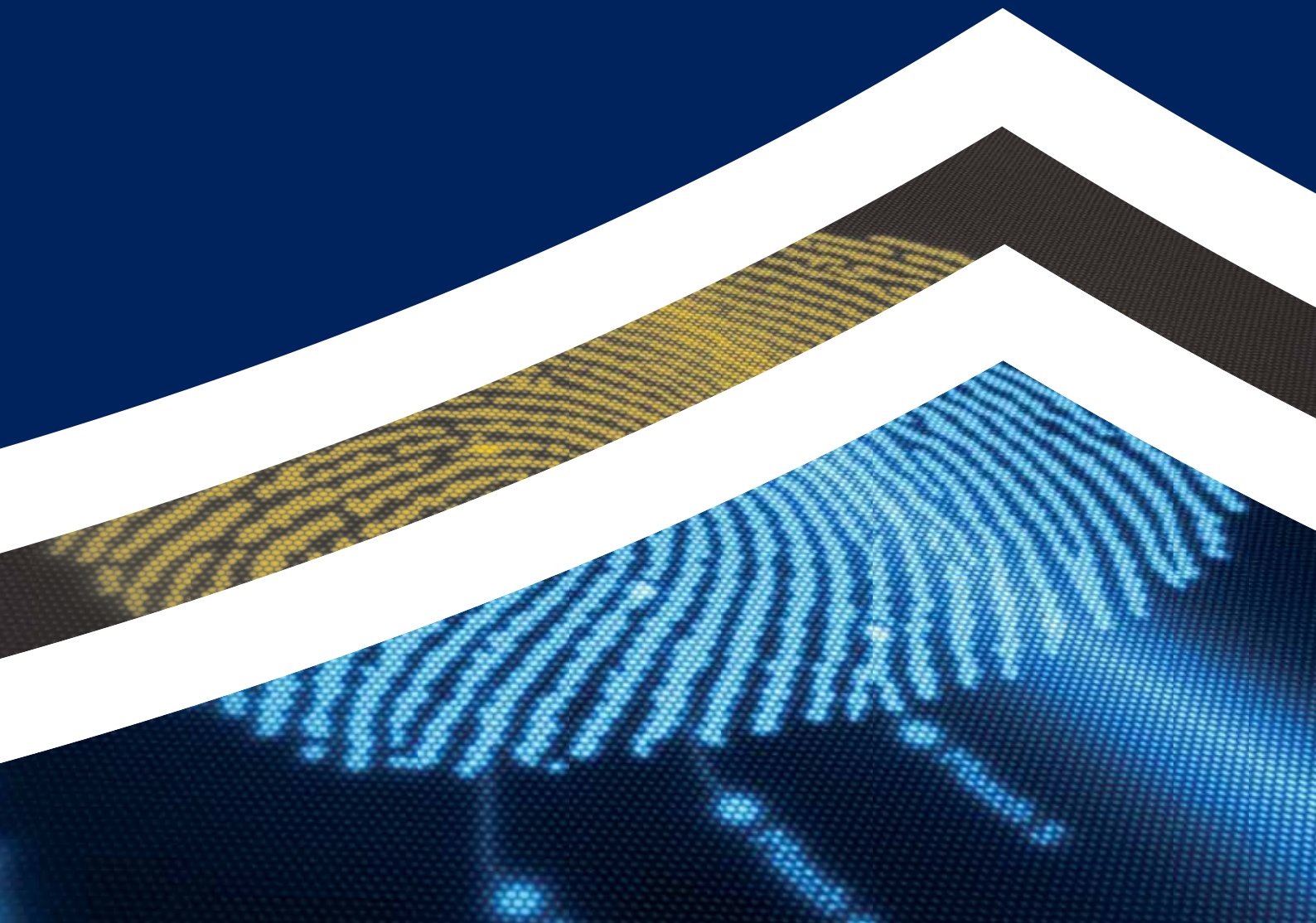
EUROPOL

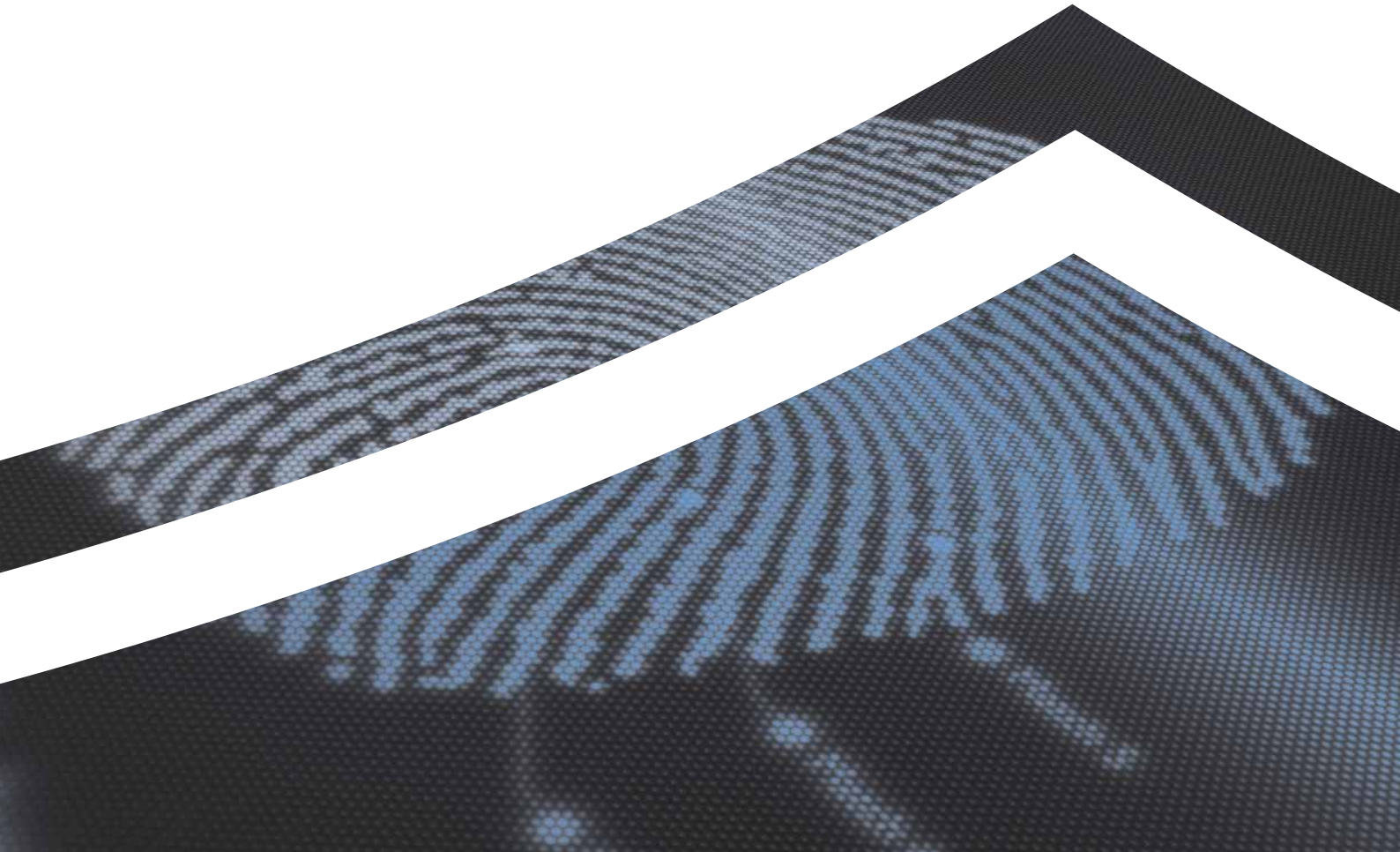
EUROPOL-OVERZICHT

Algemeen Verslag van de activiteiten van Europol

EUROPOL-OVERZICHT

Algemeen Verslag van de activiteiten van Europol

© Europese Politiedienst, 2011

Deze publicatie heeft betrekking op de periode van 1 januari tot en met 31 december 2010.

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldiging in welke vorm of op welke wijze dan ook is uitsluitend toegestaan met voorafgaande toestemming van Europol.

Redactie: Agnieszka Biegaj

Foto omslag: Fotolia

Met speciale dank aan alle fotografen, EU-rechtshandhavingsautoriteiten en Europol-verbindingsbureaus voor hun bijdragen

Inhoud

Voorwoord 5

1. Over Europol 7
   1.1. Missie, prioriteiten en visie 7
   1.2. Middelen 8

2. De werkwijze van Europol 9
   2.1. Netwerk van Europol-verbindingsofficieren 10
   2.2. Veilige communicatie-infrastructuur 10
   2.3. Europol-Informatiesysteem 11
   2.4. Beveiligde netwerktoepassing voor informatie-uitwisseling 12
   2.5. Analysesysteem 14
   2.6. EU-expertisecentrum voor rechtshandhaving 20
   2.7. Gegevensbescherming 22

3. Operationele activiteiten van Europol 25
   3.1. Terrorisme 27
   3.2. Drugs 30
   3.3. Mensenhandel 33
   3.4. Seksuele uitbuiting van kinderen 36
   3.5. Gefaciliteerde illegale immigratie 39
   3.6. Vervalsing van de euro 41
   3.7. Fraude met betaalkaarten 44
   3.8. Hightechcriminaliteit 47
   3.9. Misdaad op het gebied van intellectuele eigendom 49
   3.10. Btw-fraude in de EU 51
   3.11. Witwaspraktijken 52

4. De reikwijdte van Europols activiteiten 55
   4.1. Rechtshandhavingsinstanties in de EU-lidstaten 55
   4.2. Externe samenwerking van Europol 56

5. Verdere ontwikkeling 59
   5.1. Strategie en doelstellingen 59
   5.2. Vooruitzichten 59

Voorwoord

In dit *Europol-overzicht — Algemeen Verslag van de activiteiten van Europol* geven wij u graag een overzicht van het werk van Europol in 2010.

Met deze publicatie willen wij u laten zien welke bijdrage Europol levert aan de bestrijding van ernstige criminaliteit en terrorisme in Europa. Tegelijkertijd voldoet hij hiermee aan zijn verplichting om overeenkomstig artikel 37, lid 10, onder c), van het Europol-besluit jaarlijks een algemeen verslag op te stellen van zijn activiteiten. Het *Europol-overzicht — Algemeen Verslag van de activiteiten van Europol* wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van de Europese Unie; de Raad stuurt het ter informatie door naar het Europees Parlement. Bovendien draagt de verspreiding van het *Europol-overzicht* naar het algemene publiek, in combinatie met de bespreking ervan in het Europees Parlement, bij aan de zichtbaarheid van de werkzaamheden van Europol.

Met de afsluiting van 2010 heeft Europol zijn eerste jaar als volwaardig EU-agentschap voltooid en heeft hij de uitvoering van zijn taak voortgezet, namelijk rechtshandhavingsautoriteiten in de EU ondersteunen bij het voorkomen en bestrijden van alle vormen van ernstige internationale misdaad en terrorisme.

In 2010 heeft de Europese Unie haar strategie voor interne veiligheid vastgesteld. Europol heeft een actieve rol vervuld bij de totstandbrenging van de strategie en wil heel graag bijdragen aan de succesvolle uitvoering ervan.

De EU-strategie voor interne veiligheid voorziet in een centrale rol voor de Europese Politiedienst. Dit biedt Europol de kans zijn operationele steun aan de strijd tegen georganiseerde misdaad en terrorisme beter uit te voeren. De kern van de strategie is de gedachte van een overeengekomen Europees veiligheidsmodel dat uitgaat van inlichtingengestuurd politiewerk. Dit zal bijdragen aan de formulering van gemeenschappelijke EU-prioriteiten en een beter inzicht in de bedreigingen van de interne veiligheid van de EU. Politiewerk op basis van inlichtingen is een kernconcept dat ten grondslag ligt aan alle strategische evaluatiewerkzaamheden van Europol. De Raad heeft al een besluit genomen over het kader van een nieuwe EU-beleidscyclus waarin de ambities van de strategie praktische invulling krijgen.

In 2010 heeft Europol, na de inwerkingtreding op 1 augustus 2010 van de overeenkomst tussen de EU en de VS over het programma voor het traceren van terrorismefinanciering, een belangrijke taak gekregen als de instantie die verantwoordelijk is voor de verificatie van Amerikaanse verzoeken aan specifieke verstrekkers van financiële berichten binnen de Europese Unie. Het doel van deze nieuwe samenwerking tussen de VS en de EU is het opsporen, volgen en vervolgen van terrorismefinanciering.

Het komende jaar zal al even dynamisch zijn voor Europol. Een van onze eerste prioriteiten wordt de tenuitvoerlegging van een programma voor een verbeterd Europees model voor criminele inlichtingen. Dat begint met de publicatie van de eerstvolgende dreigingsevaluatie van de georganiseerde misdaad (OCTA) voor de EU in mei 2011 en de vaststelling door de Raad van prioriteiten ten aanzien van georganiseerde misdaad. We beginnen ook met de vernieuwing van onze strategische evaluatie, waarin het concept van de dreigingsevaluatie van ernstige en georganiseerde misdaad zal worden opgenomen. Deze zal in 2013 voor het eerst worden geïntroduceerd.

Europol heeft zich in de afgelopen jaren dynamisch ontwikkeld, en zijn raad van bestuur werkt nauw met de Europese Commissie samen aan een samenhangende en onafhankelijke beoordeling van de prestaties van het agentschap onder het nieuwe wettelijke kader.

De ontwrichting van internationale criminele en terroristische netwerken blijft de kernactiviteit en de belangrijkste taak van Europol. Europol zal ook in de toekomst de lidstaten ondersteunen bij hun onderzoeken, operationele activiteiten en projecten teneinde deze bedreigingen het hoofd te bieden.

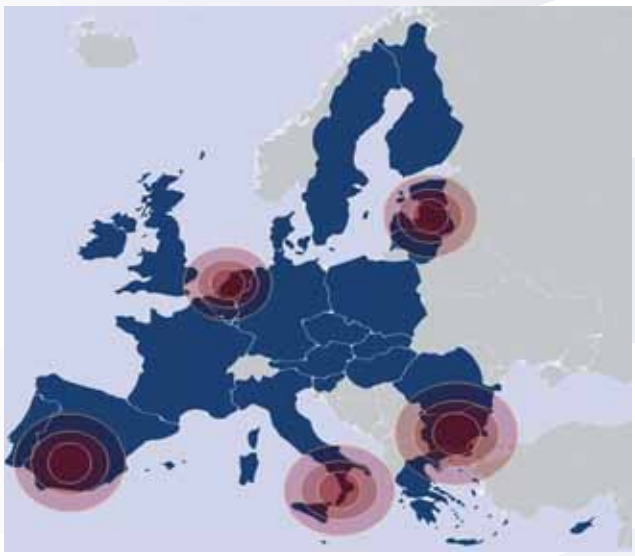
Rob Wainwright
Directeur van Europol

1. Over Europol

1.1. Missie, prioriteiten en visie

Als het rechtshandhavingsagentschap van de Europese Unie heeft Europol de opdracht de lidstaten te ondersteunen bij het voorkomen en bestrijden van alle vormen van ernstige internationale misdaad en terrorisme. Het is zijn rol bij te dragen aan een veiliger Europa voor alle burgers van de EU door steun te verlenen aan EU-rechtshandhavingsautoriteiten via de uitwisseling en analyse van inlichtingen over misdaad.

Grootschalige criminele en terroristische netwerken vormen een belangrijke bedreiging van de interne veiligheid van de EU en van de veiligheid en de bestaansmiddelen van haar burgers. De grootste bedreigingen van de veiligheid zijn afkomstig van terrorisme, internationale drugshandel, mensenhandel, vervalsing van euro's en betaalkaarten, fraude, corruptie, witwassen van geld en andere activiteiten die verband houden met de aanwezigheid van georganiseerde criminele groeperingen in de economie. Daar komen vele nieuwe gevaren bij, in de vorm van computercriminaliteit, btw-fraude en andere moderne vormen van misdaad waarbij misbruik wordt gemaakt van moderne technologie en de vrijheden van de interne markt. De Raad van de Europese Unie heeft deze alle als prioritaire gebieden aangewezen.

Criminele hubs zoals gedefinieerd door de EU dreigingsevaluatie van de georganiseerde misdaad

Europol is in 2010 versterkt door de aanpassing van zijn mandaat en capaciteit en komt nu met een nieuwe aanpak van deze gevaren.

In Europols visie draagt hij bij aan een veiliger Europa door de best mogelijke ondersteuning te bieden aan rechtshandhavingsautoriteiten in de lidstaten. Het bereikt dit door een uniek pakket aan operationele diensten voor de Europese Unie te leveren en zich te ontwikkelen tot het belangrijkste

- ondersteuningscentrum voor rechtshandhavingsactiviteiten,
- centrum voor informatie over misdaad, en
- expertisecentrum op het gebied van rechtshandhaving.

In 2010 werd de EU-strategie voor interne veiligheid aangenomen. Dit is een essentieel document, waarin het EU-langetermijnbeleid voor rechtshandhaving wordt vormgegeven. In de interneveiligheidsstrategie worden de verschillende onderdelen van dit beleid van Europa uitgewerkt en strategische richtsnoeren voor actie geformuleerd. De strategie is aangevuld door de mededeling van de Europese Commissie ([1]), die is bedoeld om de tenuitvoerlegging van de strategie te bevorderen. In de mededeling worden vijf doelstellingen op het gebied van veiligheid vastgesteld. Voor drie daarvan — ontwrichting van criminele netwerken, terrorismepreventie en cyberspacebeveiliging — heeft Europol een zeer breed mandaat. Concrete acties die de Commissie voorstelt om de gestelde doelen te bereiken liggen op de bewezen deskundigheidsgebieden van Europol.

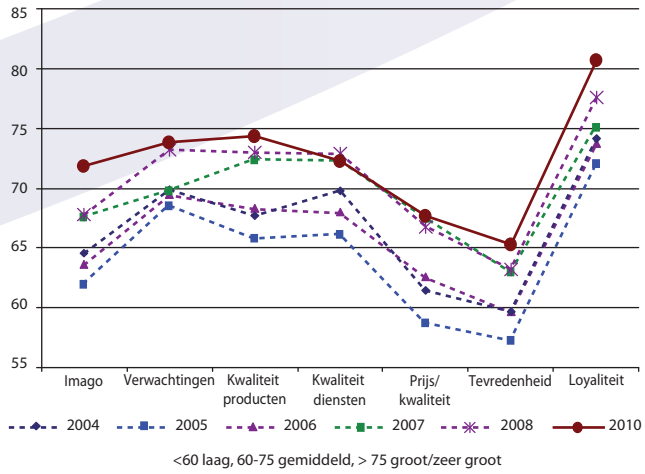
De twee documenten geven Europol een belangrijke rol in de uitvoering en een goede kans voor verdere ontwikkeling in de komende jaren. Op inlichtingen gebaseerd politiewerk wordt aangemerkt als een van de hoofdconcepten. Daarnaast bevat de strategie een juiste formulering van de hoofddoelen van Europol: het verzamelen en uitwisselen van infor-

([1]) Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad „De EU-interneveiligheidsstrategie in actie: vijf stappen voor een veiliger Europa" (COM(2010) 673 definitief).

matie en het faciliteren van samenwerking tussen rechtshandhavingsautoriteiten in hun strijd tegen georganiseerde misdaad en terrorisme. Ook wordt de rol van Europol als leverancier van regelmatige dreigingsanalyses onderstreept.

In 2010 is een webgebaseerd gebruikerstevredenheidsonderzoek verricht door een externe toeleverancier, EPSI Rating. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de tevredenheid over Europol toeneemt. Op alle gebieden op één na waren de behaalde scores de hoogste sinds de invoering van de Europol-gebruikersenquête in 2002. Voor alle 57 beoordeelde Europol-producten was de uitkomst positief.

PERCEPTIE VAN EUROPOL DOOR GEBRUIKERS

Bron: Europol-gebruikersenquête 2010.

1.2. MIDDELEN

Europol gebruikt zijn unieke informatiecapaciteiten en de deskundigheid van 698 personeelsleden, onder wie 100 analisten, om de gevaarlijkste criminele en terroristische netwerken in Europa op te sporen en te volgen. Rechtshandhavingsorganen zijn bij Europol vertegenwoordigd met 129 Europol-verbindingsofficieren, die samenwerken in Europols extra beveiligd permanent operationeel centrum en zijn beveiligde databases, hebben met succes een groot aantal criminele en terroristische netwerken ontwricht, duizenden gevaarlijke criminelen gearresteerd, miljoenen euro's terug weten te krijgen en honderden slachtoffers van misdaad, waaronder kinderen, gered.

BASISGEGEVENS OVER EUROPOL (2010)

- Hoofdkantoor: Den Haag, Nederland
- Personeel: 698 medewerkers op het hoofdkantoor, onder wie 129 Europol-verbindingsofficieren
- Begroting: 92,8 miljoen EUR
- Dienstverlening aan: 27 EU-lidstaten, 500 miljoen EU-burgers
- Ondersteuning van: 12 000 grensoverschrijdende rechtshandhavingsonderzoeken

Europol is in 2010 een EU-agentschap geworden en wordt sindsdien gefinancierd vanuit de EU-begroting. Bij de vaststelling van de begroting van Europol spelen zowel zijn raad van bestuur als de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement een rol. Aanvankelijk had Europol voor 2010 een begroting van 80,1 miljoen EUR. Om de overgang naar een agentschap te vergemakkelijken, zijn kredieten die van 2009 naar 2010 waren overgedragen, opgenomen in de begroting voor 2010. Ook subsidies van de Commissie en enkele andere inkomsten werden aan de begroting toegevoegd. Het extra bedrag bedraagt bijna 12,7 miljoen EUR, waarmee de gewijzigde begroting 92,8 miljoen EUR bedraagt.

2. De werkwijze van Europol

© Fabiana Scarazzato

Internationale criminele en terroristische groepen zijn wereldwijd actief en gebruiken de nieuwste technologie. Om hierop doeltreffend en gecoördineerd te reageren, moet Europol net zo flexibel en vernieuwend zijn en ervoor zorgen dat zijn methoden en hulpmiddelen up-to-date zijn. Europol beschikt over geavanceerde databases en communicatiekanalen, die snelle en veilige voorzieningen bieden voor het bewaren, doorzoeken, visualiseren, analyseren en koppelen van belangrijke informatie. Het verzamelen, analyseren en verspreiden van deze informatie vereist de uitwisseling van grote hoeveelheden persoonsgegevens. Bij het vervullen van deze functies houdt Europol zich aan de hoogste normen op het gebied van gegevensbescherming en -beveiliging.

Alle databases en diensten van Europol zijn 24 uur per dag en zeven dagen per week beschikbaar. Ook sturen wij op verzoek van lidstaten deskundigen en stellen wij onze diensten ter plaatse beschikbaar via een mobiel kantoor.

Europols permanente operationele centrum

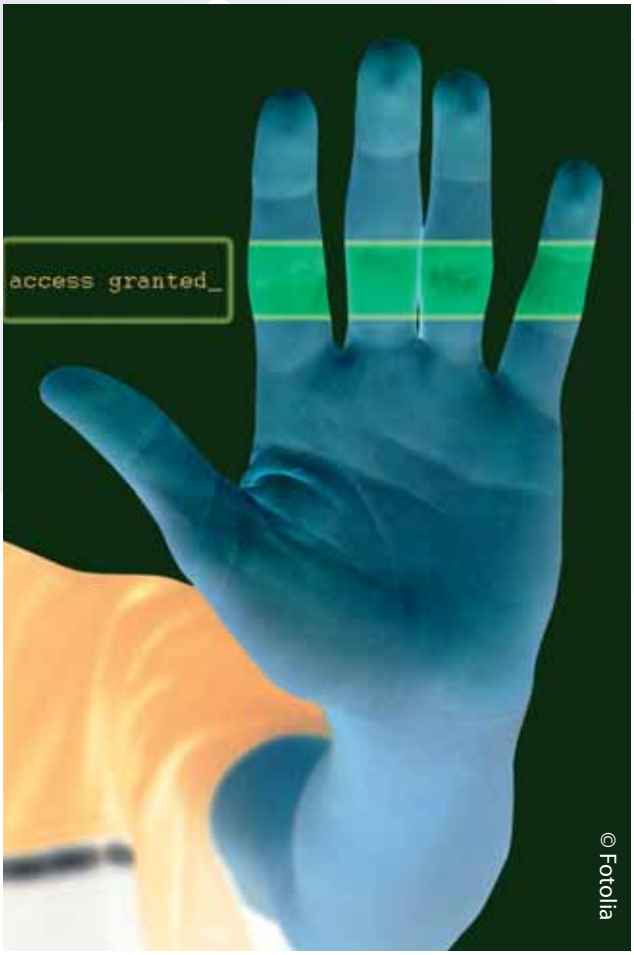
Europols operationele centrum is het centrale punt voor de uitwisseling van gegevens tussen Europol, de lidstaten en derden. Het operationele centrum vervult vijf hoofdfuncties.

- Gecentraliseerde kruiscontrole: inkomende gegevens worden snel vergeleken met alle bestaande gegevens. Operationele informatie wordt binnen het Europol-systeem verwerkt met behulp van analysebestanden, die geconcentreerd zijn op een specifiek misdaadterrein. Als er treffers zijn vanuit verscheidene analysebestanden, worden deze samengevoegd in één analytisch verslag en wordt snel feedback gegeven aan de leverende partij, waarin de verbanden duidelijk worden aangegeven, zodat nieuwe trends en ontwikkelingen binnen de criminele scene in de Europese Unie kunnen worden geïdentificeerd.
- De nieuwe rechtsgrondslag van Europol maakt het mogelijk persoonsgegevens zodanig te verwerken dat kan worden nagegaan of deze relevant zijn voor de taken van Europol en of ze kunnen worden opgenomen in het informatiesysteem van Europol of in analysebestanden.
- „Thematische" analyseondersteuning: zaken en gegevens die verscheidene bestaande analyseprojecten doorkruisen, kunnen nu snel door Europol worden geanalyseerd.
- Communicatie met derden: het operationele centrum behandelt alle informatie-uitwisseling met derden en zorgt er daarbij voor dat de data naar het juiste project worden doorgestuurd voor verdere verwerking en dat de oorspronkelijke leverancier een snel en correct antwoord ontvangt.
- Steun voor politie-inzet bij grote evenementen: het operationele centrum coördineert de steun die Europol kan verstrekken voor de politie-inzet bij grote evenementen, dat wil zeggen prominente internationale sportieve, economische, politieke of culturele evenementen die een doelwit of gelegenheid zijn voor misdaad en terrorisme.

2.1. Netwerk van Europol-verbindingsofficieren

Europol-verbindingsofficieren zorgen voor een rechtstreekse verbinding tussen het Europol-hoofdkantoor in Den Haag en 27 nationale eenheden van Europol in de hoofdsteden van de lidstaten. Dit is een uniek netwerk van 129 verbindingsofficieren, die een belangrijke bijdrage leveren aan de dagelijkse rechtshandhavingsactiviteiten door de uitwisseling van informatie te vergemakkelijken en ondersteuning en coördinatie te verstrekken voor lopende onderzoeken. Ook zijn er bij Europol verbindingsofficieren uit tien niet-lidstaten van de EU en van organisaties die met Europol samenwerken op basis van samenwerkingsovereenkomsten. Dit netwerk wordt ondersteund door beveiligde communicatiekanalen die door Europol worden geleverd. Daarnaast heeft Europol twee verbindingsofficieren gedetacheerd in Washington DC en één in het hoofdkantoor van Interpol in Lyon.

© Fotolia

© Fotolia

2.2. Veilige communicatie-infrastructuur

Ter ondersteuning van zijn werkzaamheden en teneinde een toenemend pakket aan operationele en strategische diensten te leveren aan de lidstaten, landen buiten de EU en derden, werkt Europol continu aan het onderhouden en verder ontwikkelen van een technisch geavanceerde, betrouwbare, efficiënte en veilige telecommunicatie-infrastructuur.

De ruggengraat van Europols infrastructuur is zijn netwerk, dat alle lidstaten en een toenemend aantal niet-lidstaten en derden waarmee Europol samenwerkingsovereenkomsten heeft gesloten, met elkaar verbindt. In de loop van 2010 zijn vier nieuwe netwerkverbindingen met niet-EU-landen tot stand gebracht en zijn vier upgrades van veilige extranetdiensten uitgevoerd.

De beveiliging van de netwerkinfrastructuur is een belangrijke prioriteit voor Europol. Geavanceerde beveiliging is immers een essentiële voorwaarde voor het onderlinge vertrouwen van alle partijen die informatie en inlichtingen met en via Europol delen.

Operatie Phantom

In februari 2010 heeft Europol de Duitse politie bijgestaan bij de arrestatie van vijf facilitatoren van illegale immigratie, onder wie drie hoofdverdachten. Tijdens de operatie werden achttien panden in Berlijn, Brandenburg en Saksen doorzocht. Naast bewijsmateriaal werden meer dan 55 000 EUR aan contanten, diverse computers, een handwapen en cocaïne in beslag genomen. Bij de huiszoekingen werden negen illegale immigranten uit Vietnam aangetroffen.

De onderzoeken werden met steun van Europol uitgevoerd en richtten zich op meer dan twintig verdachten die illegale immigranten smokkelden met de „garantie" dat de immigranten hun eindbestemming zouden bereiken, ook al waren eerdere pogingen tot smokkel mislukt. De prijs die zij vroegen voor de hele reis, bedroeg ongeveer 10 000 EUR. De duur van de reis varieerde van enkele dagen tot vele weken. De families van de illegale immigranten verkochten vaak al hun bezittingen om de reis te financieren.

© Bernhard Gorholt

In sommige gevallen verkochten de immigranten illegaal goederen, zoals sigaretten, om geld te verdienen voor hun verdere reis naar West-Europa — voornamelijk naar Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Enkele gesmokkelde immigranten hebben verklaard dat Vietnamezen het Verenigd Koninkrijk als een droombestemming zien, omdat zij daar gemakkelijk geld kunnen verdienen met het onderhouden en beschermen van illegale cannabiskwekerijen.

Dit onderzoek richtte zich op een crimineel netwerk dat actief was in heel Europa. De Tsjechische Republiek, Frankrijk, Hongarije, Slowakije en het Verenigd Koninkrijk verrichtten parallelle onderzoeken. Aan deze grootschalige operatie namen meer dan 250 onderzoekers van de Duitse federale politie en de Berlijnse politie deel.

Europol-deskundigen waren aanwezig in het operationele coördinatiecentrum om technische deskundigheid en ondersteuning op het gebied van operationele analyse te leveren, gezien de grote hoeveelheid uit te voeren huiszoekingen. Tijdens de onderzoeksfase heeft Europol verscheidene inlichtingenverslagen opgesteld en de uitwisseling van inlichtingen gefaciliteerd. Dit heeft mede geleid tot de ontdekking van nieuwe criminele verbanden.

2.3. Europol-Informatiesysteem

Het primaire doel van het Europol-Informatiesysteem (EIS) is het ontdekken van verbanden tussen gegevens die zijn verstrekt door verschillende lidstaten en derden.

Duitsland heeft de meeste gegevens aan het systeem geleverd. Daarna kwamen Frankrijk, België, Europol (namens derde partijen) en Spanje. Verreweg het grootste deel van de gegevens worden via systemen voor geautomatiseerd uploaden van gegevens in het EIS geplaatst.

Begin 2010 is een nieuwe versie van het systeem in gebruik genomen. De belangrijkste verandering was dat de naleving van de verwerkingscodes nu automatisch wordt afgedwongen. Daardoor kunnen lid-

staten gevoeliger informatie delen onder optimale voorwaarden voor de bescherming van hun gegevens. Ook is aanzienlijke vooruitgang geboekt met de steun aan lidstaten bij de implementatie van systemen voor geautomatiseerd uploaden van gegevens. In 2010 hebben Polen en het Verenigd Koninkrijk hun systemen voor geautomatiseerd uploaden van gegevens geïmplementeerd. Het totale aantal lidstaten dat in staat is om automatisch gegevens te uploaden naar de systemen van Europol, is daarmee gestegen naar 12. Verscheidene andere landen zijn bezig met voorbereidingen hiervoor.

Europol-Informatiesysteem (december 2010)

Inhoud
- 174 459 objecten
- 35 585 personen

Ten opzichte van december 2009 is het aantal objecten in het Europol-informatiesysteem met 28 % toegenomen.

Belangrijke misdaadterreinen
- drugshandel, 26 % van alle objecten
- mensenhandel, 24 %
- vervalsing van geld, 20 %
- roofovervallen, 9 %
- zwendel en fraude, 4 %

Gebruik
- In 2010 werden 137 339 nieuwe gegevens aan het Europol-informatiesysteem toegevoegd.
- In 2010 werden 147 345 zoekacties in het systeem uitgevoerd.

Verwerkingscodes

Verwerkingscodes zijn een middel om een informatiebron te beschermen. De codes waarborgen de beveiliging van de informatie en de veilige en adequate verwerking ervan, overeenkomstig de wensen van de eigenaar van de informatie en volledig in overeenstemming met de nationale wetgeving van de lidstaten. De verwerkingscodes geven aan wat er mag worden gedaan met verstrekte informatie en wie hier toegang toe heeft.

2.4. Beveiligde netwerktoepassing voor informatie-uitwisseling

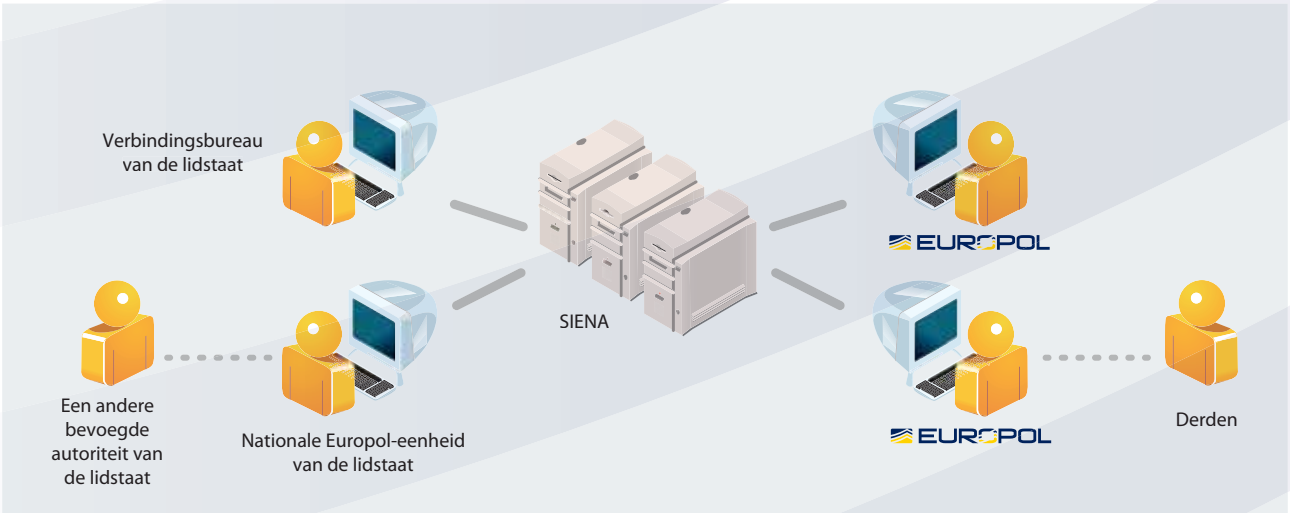
De beveiligde netwerktoepassing voor informatie-uitwisseling (Secure Information Exchange Network Application — Siena) is een hulpmiddel van de nieuwe generatie dat is bestemd om een snelle, veilige en gebruikersvriendelijke communicatie en uitwisseling van operationele en strategische informatie en inlichtingen met betrekking tot misdaad mogelijk te maken tussen Europol, lidstaten en derden die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten met Europol.

Informatie-uitwisseling via Siena (2010)

- Er werden 11 738 nieuwe zaken geïnitieerd; gemiddeld per maand: 978, een stijging van 12 % ten opzichte van 2009.
- 29 % van de nieuwe zaken hield verband met drugs; daarna kwamen zwendel en fraude (16 %), vervalsing van geld (13 %), illegale immigratie (9 %) en overige frauduleuze wijzen van betaling (8 %).
- Er werden maandelijks 250 978 operationele berichten uitgewisseld tussen lidstaten, Europol en derde partijen; gemiddeld per maand: 20 940.

Siena is sinds 1 juli 2009 in gebruik. In het ontwerp en de functionaliteit van Siena is sterk het accent gelegd op gegevensbescherming en vertrouwelijkheid om te waarborgen dat aan alle wettelijke voorschriften wordt voldaan. Beveiliging wordt van even wezenlijk belang geacht en alle noodzakelijke maatregelen zijn genomen om de veilige uitwisseling van vertrouwelijke informatie te waarborgen. Bovendien is rekening gehouden met beste praktijken op het gebied van informatie-uitwisseling in rechtshandhaving, bijvoorbeeld wat betreft de betrouwbaarheid en het gebruik van verwerkings- en beoordelingscodes voor het aangeven van de gebruiksvoorwaarden.

Siena was van meet af aan bedoeld om de communicatie tussen nationale eenheden van Europol, de verbindingsbureaus van de lidstaten en Europol zelf te vergemakkelijken. In 2010 is Siena aangepast, zodat het kon worden uitgebreid naar EU-rechtshandhavingsautoriteiten en samenwerkingspartners, zoals Eurojust, Interpol, Australië, Canada, Noorwegen, Zwitserland en de VS. De toegang van deze partijen wordt op dit moment uitgerold. Dat proces omvat ook trainingen en beveiligde netwerkuitbreidingen.

Europol zorgt voor een veilige uitwisseling van informatie over misdaad via Siena.

Dit zeggen externe gebruikers van Siena

„Een heel goed product met aanzienlijke verbeteringen." (Frankrijk)

„De geavanceerde zoekfuncties en statistische mogelijkheden zijn bijzonder nuttig voor ons…" (Frankrijk)

„Ik ben blij met de zoekmogelijkheden en de statistische functies, die zijn echt nieuw en vormen over het geheel genomen flinke stappen in de goede richting…" (Zweden)

„Siena 2.0 is een verbetering ten opzichte van de eerste versie." (Nederland)

2.5. Analysesysteem

2.5.1. Operationele analyse

Analyse is het fundament van alle moderne rechtshandhavingsactiviteiten op basis van inlichtingen, en is essentieel voor alle werkzaamheden van Europol. Onze analytische capaciteit is gebaseerd op geavanceerde technologie die speciaal is ontworpen voor de rechtshandhaving. De analisten van Europol gebruiken de modernste methoden en technieken om de ontbrekende schakels in grensoverschrijdende EU-onderzoeken te kunnen vinden. Zij werken met analysebestanden over specifieke onderwerpen om informatie te verstrekken aan lopende operaties in de EU-lidstaten; deze informatie zorgt vaak voor een doorbraak in internationale onderzoeken.

© Fotolia

Sociaalnetwerkanalyse (SNA)

Europol heeft geavanceerde sociaalnetwerkanalyse (SNA) ingevoerd als een innovatieve methode voor de analyse van inlichtingen en de ondersteuning van grote onderzoeken naar georganiseerde misdaad en terrorisme.

Inlichtingenanalisten zijn nu in staat wiskundige algoritmen te gebruiken om complexe en/of omvangrijke gegevenssets in kaart te brengen en te meten en om snel belangrijke spelers, groepen verdachten en andere verborgen patronen op het spoor te komen die anders onopgemerkt zouden blijven. SNA is een waardevolle techniek die een aanvulling vormt op conventionele technieken voor de analyse van verbanden en die de kwaliteit van de rapportage van inlichtingen verbetert en helpt prioriteiten te stellen voor het onderzoekswerk.

Het Europol-analysesysteem is het operationele informatiesysteem waar de gegevens worden opgeslagen die worden verstrekt door Europols partners.

De verschillende onderdelen van het analysesysteem bieden de volgende voordelen:

- centralisatie en beheer van informatie,
- maatwerkoplossingen voor tekstanalyse (text mining), en
- analytische mogelijkheden via een breed scala aan analysehulpmiddelen.

De Europol-systemen zijn onderling met elkaar verbonden. Dit houdt in dat alle informatie die in één systeem is geplaatst, ook vanuit de andere kan worden gevonden.

Digitaal forensisch onderzoeksnetwerk

In 2010 heeft Europol de eerste geavanceerde faciliteit geïmplementeerd voor het extraheren en analyseren van informatie op het gebied van misdaad uit gedigitaliseerde gegevens. De mogelijkheid om op een efficiënte manier relevante informatie te vinden in omvangrijke hoeveelheden computergegevens, met behoud van de rechtsgeldigheid, wordt steeds meer een essentieel wapen in de misdaadbestrijding. Via deze nieuwe technische oplossing kan Europol nu een service van hoge kwaliteit leveren aan de Europese rechtshandhavingsgemeenschap. De hoeveelheid informatie die kan worden opgespoord en verwerkt is enorm toegenomen. Deze centraal geleverde dienst wordt aangevuld door de mogelijkheid bevoegde autoriteiten ter plekke te ondersteunen door lokaal een mobiele toolkit voor forensisch onderzoek van computergegevens beschikbaar te stellen, die door een deskundige wordt bediend.

2.5.2. Strategische analyse

Een ander belangrijk onderdeel van de analyseactiviteiten van Europol is strategische analyse.

Dreigingsevaluatie van de georganiseerde criminaliteit (OCTA), sinds 2006

De OCTA is het belangrijkste strategischeanalysedocument dat Europol produceert. Het is het document op basis waarvan de Raad van de Europese Unie zijn prioriteiten en aanbevelingen voor de strijd tegen georganiseerde misdaad in Europa vaststelt. De OCTA, die wordt opgesteld volgens de beginselen van op inlichtingen gebaseerd politiewerk, wordt erkend als een baanbrekend project en heeft in de korte tijd van zijn bestaan verscheidene vernieuwende concepten, zoals de criminele hubs en de typologie van georganiseerde misdaadgroepen, geïntroduceerd, die op politiek, rechtshandhavings- en academisch niveau zijn geaccepteerd en overgenomen. In 2013 wordt de OCTA vervangen door een verbeterde publicatie — de dreigingsevaluatie van de ernstige en georganiseerde misdaad (SOCTA — Serious and Organised Crime Threat Assessment).

Het Harmony-project en de beleidscyclus

Het Harmony-project liep van oktober 2009 tot december 2010 en werd gefinancierd door de Europese Commissie. Het project werd geleid door België; deelnemende partners waren Europol, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De belangrijkste doelstelling was de herziening en versterking van het Euro-

pese criminele-inlichtingenmodel. Europol heeft actief deelgenomen aan het gehele Harmony-project en heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de kwaliteit van het instrument.

De eerste beleidscyclus van twee jaar, die als proefperiode dient, begint met de in mei 2011 gepubliceerde OCTA. Samen met de OCTA zal Europol ook conclusies indienen, evenals een lijst van prioritaire misdaadterreinen en mogelijk uit te voeren acties. Vervolgens zal de Raad conclusies aannemen over prioriteiten ten aanzien van georganiseerde misdaad. De volledige beleidscyclus van vier jaar begint dan in 2013. Daarbij zal de eerste dreigingsevaluatie met betrekking tot de ernstige en georganiseerde criminaliteit (SOCTA) van Europol de basis vormen voor de conclusies van de Raad.

Het Permanent Comité voor binnenlandse veiligheid (COSI) zal een belangrijke rol spelen in de beleidscyclus. Het COSI moet de Raad ondersteunen bij de keuze van prioriteiten en bij het aannemen van meerjarige strategische plannen en de jaarlijkse operationele actieplannen, teneinde de door de Raad vastgestelde doelen te bereiken. Aangezien Europol actief betrokken is bij de activiteiten van het Comité, kan zijn deskundigheid volledig worden ingezet in het beleidsvormingsproces.

Verslag over de stand van zaken en de tendensen in verband met het terrorisme in de EU (TE-SAT), sinds 2007

In 2010 heeft Europol zijn vierde jaarverslag over de stand van zaken en de tendensen in verband met het terrorisme (TE-SAT) uitgebracht. Het verslag informeert het Europees Parlement en de Raad over het verschijnsel terrorisme in de EU vanuit het perspectief van rechtshandhaving.

Het TE-SAT-verslag is een niet-gerubriceerd document dat is gebaseerd op informatie van EU-lidstaten, landen buiten de EU en partnerorganisaties als Eurojust.

Het TE-SAT-verslag 2010 liet een verdere afname van het aantal met terrorisme verband houdende aanslagen in de EU zien, maar waarschuwde voor vermindering van de waakzaamheid. Islamitische terroristen in en buiten de EU bleven streven naar aanslagen met veel willekeurige slachtoffers, zoals bleek uit de poging van een geradicaliseerde Nigeriaanse staatsburger op 25 december 2009 om een Amerikaans vliegtuig tijdens een vlucht van Amsterdam naar Detroit op te blazen. Een van de tendensen in het terrorisme die in het TE-SAT-verslag 2010 werden vastgesteld, is dat islamitische terroristische activiteiten in toenemende mate het werk zijn van personen die uit zichzelf zijn geradicaliseerd, zichzelf hebben geïnstrueerd en geheel op eigen initiatief, dus los van enige organisatie opereren. Verder gaf het verslag aan dat er een toename is van links en anarchistisch terrorisme.

Dreigingsevaluatie van de Russische georganiseerde criminaliteit (ROCTA), sinds 2008

Deze specifieke dreigingsanalyse verkent bestaande en verwachte dreigingen van de Russische georganiseerde misdaad in de Europese Unie. Het verslag van 2010 concludeerde dat de Russische georganiseerde misdaad een belangrijke rol speelt op diverse criminele terreinen in de EU. Witwassen van geld, mensenhandel, smokkel van wapens, drugs en sigaretten, fraude en economische criminaliteit zijn de belangrijkste domeinen waarop hun invloed in de EU en ook daarbuiten merkbaar is. De financiële sector is een belangrijke facilitator van de Russische georganiseerde misdaad, die een voorkeur lijkt te hebben voor en misbruik lijkt te maken van bepaalde financiële centra buiten het eigen land en van banken en financiële instellingen overal in de EU en elders voor het faciliteren van criminele activiteiten en het witwassen van verdiensten uit misdaad.

Dreigingsevaluatie van georganiseerde misdaad vanuit West-Afrika (OCTA-WA), 2009

Dit verslag bevestigt de groeiende dreiging van georganiseerde misdaad uit West-Afrika en in het bijzonder het effect hiervan op de interne veiligheid van de EU. Het schetst de belangrijkste kenmerken van de dreiging en geeft inzicht in de doeltreffende bestrijding hiervan. Daarmee evalueert het verslag de belangrijkste georganiseerde criminele activiteiten die de misdaadscene in West-Afrika met die in de EU verbinden, in het bijzonder de drugshandel, mensenhandel, illegale immigratie en fraude. Het beschrijft ook de belangrijkste soorten georganiseerde misdaadgroepen in West-Afrika en hun banden met de georganiseerde misdaad in de Europese Unie.

Dankzij strategische analyseproducten als OCTA, ROCTA, OCTA-WA en TE-SAT krijgen besluitvormers meer steun bij het vaststellen van specifieke prioriteiten in het complexe gebied van georganiseerde misdaad en terrorisme. Op basis van politieke richtsnoeren kunnen rechtshandhavingsambtenaren hun operationele werk nationaal, regionaal en lokaal beter afstemmen. Ze kunnen ook gebruik maken van bestaande regionale samenwerkingsmechanismen, zoals Europol, de Taskforce inzake georganiseerde misdaad in het Oostzeegebied of het Zuidoost-Europees Samenwerkingsinitiatief (SECI). In het kader van het Verdrag van Lissabon neemt het belang van een uitgebreide dreigingsevaluatie gestaag toe en wordt Europol een partij die belangrijke bijdragen levert aan het beleidsvormingsproces.

Recent is binnen Europol het Scanning, Analysis and Notification-team (SCAN) opgezet om bevoegde nationale autoriteiten in de EU-landen nog een strategisch product te kunnen leveren: vroegtijdige waarschuwingen voor nieuwe dreigingen van georganiseerde misdaad. In 2010 heeft het SCAN-team zes dreigingswaarschuwingen afgegeven. Deze evaluaties werden in gang gezet na de ontvangst van waarschuwingen en eerste dreigingsrapporten van autoriteiten in Kroatië, Tsjechië, Denemarken en Finland en op basis van de prioriteiten van het Spaanse en Belgische EU-voorzitterschap.

De in 2010 afgegeven dreigingswaarschuwingen hadden betrekking op de volgende onderwerpen.

- Uitbreiding van de Hells Angels Motorcycle Club naar Zuidoost-Europa. De Hells Angels Motorcycle Club (HAMC) heeft zijn aanwezigheid in Oost-Europa sterk uitgebreid. In de afgelopen jaren hebben de Hells Angels toegewerkt naar een zeer snelle penetratie in Zuidoost-Europa, met name in Turkije en Albanië. Bij het vergroten van hun territoriale invloed in Zuidoost-Europa hebben zij nauwe betrekkingen opgebouwd met plaatselijke motorbendes in Albanië, Bulgarije en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië en hebben ze zich zelf gevestigd in Turkije. Leden van de HAMC die nu in Zuidoost-Europa zijn gevestigd, kunnen potentieel betrokken raken bij drugssmokkel via de „Balkanroute".

- Straatbendes die betrokken zijn bij georganiseerde criminele activiteiten in de EU. Het in toenemende mate internationale karakter van sommige straatbendes vormt een grensoverschrijdende dreiging. Met name bendes als de Latin Kings (in Zuid-Europa) en Black Cobra (in Noord-Europa) kunnen potentieel actief worden in de georganiseerde misdaad als straatbendes van hoger niveau. Daarnaast hebben diverse straatbendes van lager niveau in de EU banden met de georganiseerde criminaliteit.
- Illegale handel en interne circulatie van zware vuurwapens in de EU. Deze dreigingswaarschuwing liet zien hoe het bezit van zware vuurwapens in georganiseerde misdaadgroepen toeneemt. Hun bereidheid om vuurwapens te gebruiken op plaatsen waar veel mensen zijn, vormt een aanzienlijke dreiging voor zowel het algemene publiek als rechtshandhavingspersoneel. Hoewel de meeste georganiseerde misdaadgroepen de voorkeur geven aan handvuurwapens, neemt het gebruik van zware vuurwapens, zoals AK-47's en explosieven, toe. Het aantal zware vuurwapens dat in de EU in omloop is, lijkt op dit moment voldoende om aan het grootste deel van de vraag te voldoen, maar leveranciers in Zuidoost-Europa zijn in staat om te voorzien in een eventuele toename van de vraag. Het feit dat in sommige delen van de EU voor maar 300 tot 700 EUR een kalasjnikov of een raketwerper kan worden aangeschaft, geeft aan dat deze wapens gemakkelijk verkrijgbaar zijn voor criminelen.
- Bredere inzet van lichte vliegtuigen voor smokkel. Lichte vliegtuigen worden niet alleen gebruikt voor drugssmokkel naar en binnen de Europese Unie, maar ook voor het faciliteren van illegale immigratie, voor het smokkelen van slachtoffers van mensenhandel en voor de handel in vuurwapens, diamanten en grote hoeveelheden contant geld voor witwasdoeleinden. Door het ontbreken van toezicht en sancties op EU-niveau kan voor illegale handel gemakkelijker gebruik worden gemaakt van lichte vliegtuigen.
- Systematische uitbuiting van minderjarigen door rondtrekkende georganiseerde misdaadgroepen overal in de EU. Het geweld en de intimidatie die deze groepen gebruiken om minderjarigen onder controle te krijgen en uit te buiten, worden steeds ernstiger. Daarbij komen ook extreme vormen van geweld, zoals seksueel misbruik en marteling, voor. Hoewel de exacte omvang van deze dreiging niet bekend is, komt het veel voor dat minderjarigen worden verhandeld voor seksuele en arbeidsuitbuiting. De groepen werken samen met anderen, met name met tussenpersonen in belangrijke regio's van herkomst, om verzekerd te zijn van een constante aanvoer van slachtoffers. Zij verkleinen het risico dat ze worden ontdekt door rechtshandhavers door de minderjarigen regelmatig te laten circuleren tussen de verschillende groepen.

De strijd van Europol tegen sigarettensmokkel

Europol ondersteunt rechtshandhavingsinstanties bij het voorkomen en bestrijden van de activiteiten van georganiseerde misdaadgroepen die zich bezighouden met de illegale productie van en handel in sigaretten en andere tabaksproducten. De illegale tabakshandel kost de EU jaarlijks zo'n 10 miljard EUR aan gederfde inkomsten.

Vervalste en gesmokkelde tabaksproducten worden verkocht op de vrije markt. Klanten weten vaak niet dat zij illegale producten kopen. Het geld dat zij betalen, gaat rechtstreeks naar criminele groepen, die daarmee andere vormen van ernstige georganiseerde misdaad en terrorisme financieren.

Om meer winst te behalen wordt illegale tabak geproduceerd met goedkope materialen en wordt er weinig aandacht besteed aan gezondheidsaspecten en kwaliteitscontroles. Deze sigaretten worden aan rokers verkocht in plaats van de echte producten, die aan bepaalde eisen moeten voldoen. In geconfisqueerde vervalste sigaretten zijn mijten, insecteneitjes, schimmels en zelfs menselijke fecaliën aangetroffen.

© Fotolia

Operatie Forecourt

Uit inlichtingen is gebleken dat een georganiseerde misdaadgroep gebruik maakte van voor een legaal vervoersbedrijf werkende chauffeurs om illegale tabaksproducten in het Verenigd Koninkrijk binnen te smokkelen. De chauffeurs stopten op weg haar het Verenigd Koninkrijk in Luxemburg om shag in te laden. Ze gebruikten de dekmantel van de vrachtauto's van het bedrijf en frequente ritten naar het Verenigd Koninkrijk om de import te vergemakkelijken.

Europol heeft de belangrijkste inlichtingen over de werkwijze van de misdadigers geanalyseerd en heeft geholpen de bron van de tabak vast te stellen en de betrokken mensen en voertuigen te identificeren.

De operatie heeft geresulteerd in twee arrestaties en de inbeslagname van bijna twee ton shag door de Britse autoriteiten. Hiermee is een verlies aan accijnzen en belastingen van ongeveer 277 000 EUR voorkomen.

EuVID

EuVID is een operationeel hulpmiddel voor rechtshandhaving dat de identificatie van voertuigen en voertuigdocumenten vergemakkelijkt. Deelnemers aan het EuVID-project zijn Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Italië, Zweden en Europol.

EuVID bevat op dit moment informatie over 83 verschillende voertuigmerken en -modellen, informatie over authentieke voertuigdocumenten uit 55 landen, een catalogus van voertuigsleutels en richtsnoeren voor het onderzoeken van misdaden op het gebied van motorvoertuigen. EuVID wordt beschikbaar gesteld voor gemeenschappelijke operaties en gebruikt als basis voor trainingen op het gebied van voertuigidentificatie.

© Fotolia

2.5.3. Analysetraining

Europol biedt een nieuwe analysecursus van twee weken aan onder de naam „Operational integrated analysis training". Om te voldoen aan de toenemende vraag vanuit de lidstaten heeft het team analysetraining twee versies van de cursus ontwikkeld — een voor analisten en specialisten die bij Europol werken en een voor de opleiding van opleiders in de lidstaten. Deze omvat alle essentiële onderdelen van de inlichtingencyclus en concentreert zich speciaal op de analyse.

© Fotolia

Europol heef inmiddels vijf cursussen gegeven aan 58 deelnemers uit 28 Europese landen, uit Australië en de Verenigde Staten. Veel lidstaten hebben het materiaal, de methoden en de oefeningen van de Europol-cursus gebruikt om hun eigen cursussen operationele analyse te ontwikkelen. In de loop van 2010 zijn de cursussen financiële analyse en strategische analyse aangepast voor het personeel van Europol. Deze twee weken durende cursussen zullen in 2011 ook worden aangeboden aan analisten in de lidstaten.

2.6. EU-expertisecentrum voor rechtshandhaving

Om zijn positie als platform voor specialistische gebieden te versterken en het delen van kennis en de communicatie met verschillende gemeenschappen van deskundigen te vergemakkelijken, heeft Europol het Europol Platform for Experts (EPE) ontwikkeld. Het EPE moet een veilige omgeving zijn voor specialisten op een verscheidenheid aan rechtshandhavingsgebieden, waar zij — binnen hun eigen gemeenschappen — kennis, beste praktijken en niet-persoonsgebonden gegevens over misdaad kunnen delen. Het EPE is vanaf november 2010 beschikbaar op internet. Het is niet alleen ontwikkeld voor de publicatie van documenten, maar ook om geautoriseerde gebruikers via een reeks samenwerkingshulpmiddelen te stimuleren tot onlinesamenwerking.

In de loop van 2010 heeft Europol voorbereidingen getroffen voor de instelling in 2011 van een aantal platforms voor deskundigen, in het bijzonder op het gebied van

- seksuele uitbuiting van kinderen,
- grensoverschrijdende observatie en gecontroleerde leveringen,
- computercriminaliteit (I-Forex),
- moordonderzoek,
- kidnapping, gijzeling en afpersing,
- vervalsing van geld en betaalkaartfraude (PaySafe),
- bescherming van getuigen.

De migratie van eenheden voor speciale operaties en terrorismebestrijding van het Atlas-communicatieplatform naar het EPE is in voorbereiding.

2.6.1. Europees netwerk van adviesteams

Het Europees netwerk van adviesteams (EuNAT) bestaat uit adviesteams en crisisbeheerseenheden van rechtshandhavingsinstanties die strategisch en/of tactisch advies, coördinatie en ondersteuning verstrekken aan onderzoeken naar kidnapping, gijzeling en afpersing.

EuNAT zorgt voor een permanente verbinding van de adviesteams met Europol om een onmiddellijke internationale samenwerking bij levensbedreigende risico's te vergemakkelijken. Het netwerk wisselt

goede praktijken uit en ontwikkelt standaarden op dit specifieke terrein voor de hele EU.

2.6.2. Omgang met informanten

Informanten zijn van cruciale betekenis voor het politiewerk. Wanneer een informant in een vroeg stadium wordt betrokken bij het proces van de verwerving van inlichtingen over misdaden, is er een grote kans dat het onderzoek succesvol is. De kwaliteit van de verkregen inlichtingen is recht evenredig met de kwaliteit van de informant.

Ernstige georganiseerde criminaliteit blijft niet binnen nationale grenzen. Informanten kunnen dus inlichtingen geven die de rechtshandhaving in verscheidene landen ondersteunen.

De huidige juridische situatie binnen de EU is niet uniform waar het gaat om het gebruik van informanten, hoewel samenwerking met informanten een gangbare en wijd verbreide praktijk is.

2.6.3. Grensoverschrijdende observatie en gecontroleerde leveringen

Het gebruik van geheime observatie is een van de belangrijkste moderne onderzoeksmiddelen om doorslaggevende informatie over criminele structuren te verkrijgen. Als gevolg van de transnationale aard van moderne georganiseerde misdaadgroepen worden rechtshandhavingsautoriteiten echter in toenemende mate geconfronteerd met gevallen van grensoverschrijdende observatie en bewaking die zowel op juridisch als op operationeel niveau problemen met zich meebrengen.

Europol is lid van de werkgroep grensoverschrijdende observatie, die als doel heeft de internationale samenwerking te stimuleren en een forum te bieden voor de ontwikkeling van veilige en doeltreffende observatietechnieken voor rechtshandhaving.

Een ander essentieel onderzoekshulpmiddel is de implementatie en het systematische operationele gebruik van geheimeobservatiemethoden in combinatie met gecontroleerde leveringen. Er is een cd-rom beschikbaar met een compilatie van de wetgeving in de diverse lidstaten op het gebied van gecontroleerde leveringen. Deze is bedoeld om deskundigen te informeren over problemen die zich mogelijk kunnen voordoen in grensoverschrijdende samenwerking.

2.6.4. Getuigenbescherming

De bescherming van getuigen is een van de hoekstenen van de strijd tegen georganiseerde misdaad en terrorisme. Het netwerk van Europol voor de bescherming van getuigen is het grootste ter wereld. Op dit gebied levert Europol onder meer de volgende diensten:

- harmonisatie van verschillende nationale programma's,
- ontwikkeling van nieuwe eenheden en programma's voor de bescherming van getuigen,
- standaardisatie van processen, bijvoorbeeld de herhuisvesting van getuigen en
- scholing van getuigenbeschermingsfunctionarissen.

Cursus getuigenbescherming op hoog niveau

Dit gezamenlijke project van het Verenigd Koninkrijk en Europol biedt het eerste gestandaardiseerde scholingsprogramma voor getuigenbescherming op Europees niveau. De twee weken durende cursus zal in 2011 van start gaan.

2.6.5. Europol-werkgroep moordzaken

In 2009 heeft het Verenigd Koninkrijk voorgesteld bij Europol een focal point voor moordzaken in het leven te roepen. Dit voorstel kreeg in 2010 de steun van de hoofden van de nationale eenheden van Europol. De werkgroep wordt de deskundige autoriteit voor strategische kwesties op het gebied van moordzaken en zal worden gebaseerd op uitgebreide betrokkenheid van mensen uit de praktijk, via een gekoppeld netwerk van Europese rechercheurs van moordzaken.

© Fotolia

Een ander belangrijk deel van het voorstel was de totstandbrenging van een centrale kennisbank voor bepaalde onderwerpen op het gebied van moordzaken. Het accent ligt vooral op:

- seriemoordenaars,
- moord in samenhang met georganiseerde misdaad,
- specifieke werkwijzen in gevallen als eerwraak of moordpartijen op scholen, en
- nieuwe trends op dit terrein en nieuwe onderzoekstechnieken.

Deze doelen zullen worden bereikt door het ontwikkelen van een technische oplossing voor de ondersteuning van op internet gebaseerde netwerken voor de uitwisseling van informatie, beste praktijken en communicatie tussen de deskundigen.

2.7. Gegevensbescherming

Europol heeft een van de meest robuuste systemen voor gegevensbescherming binnen de rechtshandhaving. Europols gegevensbeschermingsfunctionaris zorgt ervoor dat binnen het gegevensbeschermingskader de wettelijke voorschriften worden nageleefd, ook met betrekking tot de verwerking van personeelsgegevens van Europol-medewerkers. De belangrijkste taak van de eenheid is het tot stand brengen van een beleidskader op maat waarmee kan worden voorzien in de behoeften van de operationele eenheden en tegelijkertijd de fundamentele rechten van de geregistreerde personen op alle gebieden van gegevensbescherming worden gewaarborgd.

Het kader voor auditwerkzaamheden is nu gedefinieerd in het Europol-beleid voor de controle van gegevensbescherming. Bovendien heeft de gegevensbeschermingsfunctionaris een beleid voor de controle op opvragingen opgesteld, met details over mechanismen voor de controle op de wettigheid van opvragingen van persoonsgegevens uit de systemen van Europol. Zoals bepaald in artikel 18 van het Europol-besluit van de Raad en in het uitvoeringsbesluit van de raad van bestuur, worden in het beleid precieze eisen geformuleerd voor de bestanden waarin de verstrekking worden vastgelegd en de controletrajecten op het gebied van gegevensbescherming.

Wanneer Europol persoonsgegevens verwerkt, gebeurt dat met inachtneming van gegevensbeveiligingseisen die in het systeem zijn ingebouwd in overeenstemming met nieuwe geheimhoudingsvoorschriften.

Voor gegevens betreffende personeel richt de gegevensbeschermingsfunctionaris zich op de verwerkingsactiviteiten voor personeel en beveiligingskwesties. Hij ondersteunt Europol-eenheden bij het opstellen van kennisgevingen inzake gegevensbescherming.

Verwerkingsactiviteiten die waarschijnlijk specifieke risico's met zich meebrengen ten aanzien van de rechten en vrijheden van geregistreerde personen, worden vooraf geverifieerd door het gemeenschappelijk controleorgaan (GCO). In 2010 heeft de gegevensbeschermingsfunctionaris verscheidene kennisgevin-

gen voor advies aan het GCO voorgelegd. Aan het eind van het jaar heeft het GCO adviezen uitgebracht over de volgende „controle vooraf"-kennisgevingen:

- proces voor ontwikkeling en beoordeling van personeel; en
- wervings- en selectieproces.

Zoals bepaald in het Europol-besluit van de Raad, zal de gegevensbeschermingsfunctionaris over 2010 een gedetailleerd verslag van de werkzaamheden indienen.

© Fotolia

3. Operationele activiteiten van Europol

Een van de hoofddoelen van Europol is rechtshandhavingsinstanties in de EU permanente operationele ondersteuning te bieden, dat wil zeggen zeven dagen per week en 24 uur per dag. Deze ondersteuning wordt geboden op zijn activiteitenterrein en daarnaast in horizontale zaken die zich over verschillende criminele terreinen uitstrekken.

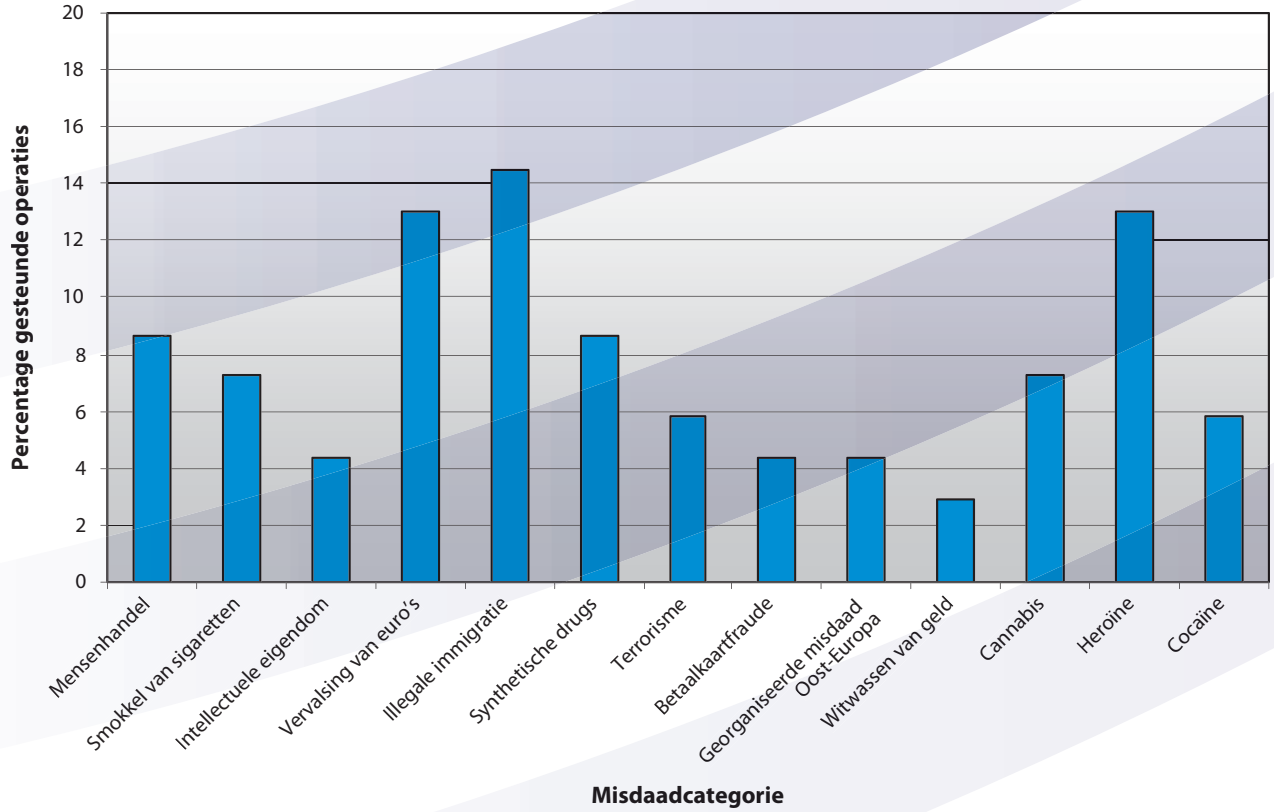
Operationele ondersteuning kan ook aan lidstaten worden verleend door de inzet van het mobiele kantoor van Europol, dat met gespecialiseerde analisten en deskundigen steun op locatie kan verlenen.

Mobiel kantoor: een directe verbinding met de gecentraliseerde databases en deskundigenplatforms van Europol

Europol heeft een krachtige mobielekantooroplossing ontwikkeld, die Europol-functionarissen vanaf elke willekeurige locatie toegang biedt tot alle tools voor het opvragen en analyseren van informatie onder gebruikmaking van de hoogste beveiligingsnormen. In 2010 heeft Europol zijn mobiele kantoor flink verbeterd, zodat deze nu veel flexibeler is en veel sneller kan worden ingezet.

Operationele steun die in 2010 aan lidstaten is verleend

Bron: Europol-gebruikersenquête 2010.

In 2010 heeft Europol 200 000 EUR toegewezen voor financiële steun aan operationele bijeenkomsten. Via deze nieuwe faciliteit waren voor bijna 70 operaties de reiskosten van de afgevaardigden van EU-lidstaten en, waar van toepassing, derde landen gedekt.

Operationele steun door Europol

Type operationele steun	Aantal zaken
Forensische/technische steun ([2])	125
Operationele analyse	78
Financiële steun voor operationele bijeenkomsten	60 ([3])
Financiële steun voor onderzoeken (vervalsing van de euro)	35 ([4])
Georganiseerde operationele bijeenkomsten	33
Mobiel kantoor (analyse op locatie)	31
Coördinatie	23

Bron: Europol-gebruikersenquête 2010.

Dit zeggen Europese rechtshandhavingsdeskundigen en rechercheurs

„Ik heb niets aan te merken op het werk dat Europol tijdens dit onderzoek voor ons heeft verricht. De rapporten waren goed ingedeeld en geformuleerd, en de inhoud was van uitstekende kwaliteit. Wij hebben zelfs overwogen om delen van het materiaal als bewijs te gebruiken." (rechercheur, VK)

„In deze onderzoeken heeft Europol bewezen dat het voor verscheidene landen fungeert als een uitstekende „toegangspoort" naar informatie. De communicatie verliep zeer efficiënt. De analyse was zeer verhelderend." (rechercheur, Oostenrijk)

„… Europol is het ideale platform voor het uitwisselen van inlichtingen tussen de 27 lidstaten." (deskundige, België)

„Dit was een complex onderzoek met verbanden tussen een groot aantal landen en talrijke verdachten. Analisten van AWF Sustrans hebben veel tijd en energie gestoken in deze doelgroep, wat heeft geleid tot een zeer goed resultaat. Zij verdienen veel waardering voor de steun die zij de lidstaten in deze zaak hebben geboden." (deskundige, Ierland)

„Snelle internationale uitwisseling en het aan het licht brengen van verbanden tussen verscheidene internationale onderzoeken." (rechercheur, België)

„Het analysebestand was zeer belangrijk en heeft waarde toegevoegd aan het onderzoek." (rechercheur, Frankrijk)

([2]) Bijvoorbeeld technisch onderzoek naar drukmachines die worden gebruikt voor het vervalsen van de euro (71 verzoeken).

([3]) Het totaalbedrag dat eind december 2010 was uitgekeerd, bedroeg 106 349 EUR. Nog eens 102 650 EUR werd vastgelegd, waarmee een uitvoeringsgraad voor vastleggingen werd bereikt van 100 % van de beschikbare begroting (209 000 EUR).

([4]) 157 414 EUR.

Operatie Athena II

Twee Europol-functionarissen en het mobiele kantoor hebben in april 2010 de Spaanse douanedirectie ondersteund met Operatie Athena II.

Operatie Athena II was een gezamenlijke douaneoperatie die zich richtte op het grensoverschrijdende verkeer van contant geld en andere monetaire instrumenten die criminele organisaties gebruiken voor het financieren van hun criminele activiteiten en het witwassen van de opbrengsten van misdrijven.

Douane-instanties uit 19 landen van binnen en buiten de EU (Algerije, Marokko, Noorwegen, Tunesië en de VS) namen eraan deel, samen met internationale instanties als Europol, Interpol en de Wereld-douaneorganisatie.

Deze operatie leidde tot:
- het afgeven van waarschuwingen (verslagen over mensen die verklaarden te reizen met meer dan 10 000 EUR, evenals het attent maken op verdachte contantgeldstromen);
- het afgeven van beslagleggingsberichten (gebruikt voor de verslaglegging van opsporingen en inbeslagnemingen van contant geld of andere monetaire instrumenten van meer dan 10 000 EUR);
- inbeslagneming van contant geld met een totale waarde van 5,5 miljoen EUR en melding van ongebruikelijke transacties van in totaal 26,5 miljoen EUR;
- de afhandeling van 110 meldingen en 128 beslagleggingsberichten door Europol en zoekacties in Europol-systemen, die verscheidene verbanden opleverden;
- het leggen van vier verbanden door Europol waaruit bleek dat tussen twee EU-landen een ontstellende hoeveelheid contant geld werd verplaatst.

3.1. Terrorisme

Tien jaar na de aanslagen van 11 september 2001 in New York vormt terrorisme nog steeds een ernstige bedreiging voor de lidstaten van de EU. Extremistische en terroristische groeperingen als Al-Qaida en andere, zijn actief in de Europese Unie en beïnvloeden de levens van haar burgers. De strijd tegen het extremisme en terrorisme blijft dan ook een topprioriteit voor de EU en voor Europol.

Europol helpt lidstaten om onderzoeken op dit gebied tot een goed einde te brengen door de volgende producten en diensten te bieden:
- analyse- en analytische producten als verslagen, dreigingsevaluaties en ontbrekende schakels voor lopende internationale onderzoeken;
- informatie-uitwisseling en toegang tot de databases van Europol, uitwisselingssystemen en andere deskundigenplatforms;
- expertise via het mobiele kantoor van Europol, waarmee de dienst op locatie steun kan verlenen;
- andere producten en diensten op maat, zoals de Modus Operandi Monitor, het First Response Network, het Europese netwerk van explosievenopruimingsdiensten, de EU-Bommengegevensbank, enzovoort;
- de productie door Europol van het jaarverslag van de stand van zaken en de tendensen in verband met het terrorisme in Europa (TE-SAT), dat probeert basisfeiten en -cijfers over terroristische aanslagen en arrestaties van terroristen in de EU te geven, met inbegrip van nieuwe tendensen.

3.1.1. Modus Operandi Monitor

De Modus Operandi Monitor is een middel om een overkoepelend activiteitenmodel te ontwikkelen waarmee terroristische activiteiten en/of onderzoeken die van invloed zijn op de veiligheidssituatie in de EU, doorlopend worden beoordeeld, waarbij vooral wordt gekeken naar specifieke elementen van de werkwijzen van terroristen. Hieraan wordt extra waarde toegevoegd doordat het resultaat wordt

gekoppeld aan andere inlichtingenproducten van Europol en ernaar wordt gestreefd om onmiddellijk expertise en inlichtingen te verstrekken aan de relevante bureaus van de lidstaten.

3.1.2. First Response Network

Het First Response Network is een instrument dat Europol heeft ontwikkeld om rechtshandhavingsinstanties in staat te stellen tijdig te reageren op terroristische activiteiten in Europa. Een team van experts op het gebied van terrorismebestrijding van Europol en uit de lidstaten kan direct worden gemobiliseerd om de betroffen lidstaten te helpen bij alle operationele en technische zaken. In voorkomende gevallen maakt dit team gebruik van het operationele centrum van Europol om een doeltreffende uitwisseling van informatie tussen alle betrokken partijen te garanderen. Het First Response Network streeft er niet alleen naar ondersteuning te bieden in een crisissituatie, maar ook om vooraanstaande terrorismedeskundigen strategisch advies te verlenen dat is afgestemd op de steeds veranderende werkwijzen bij een aanslag.

© Jean-François Guiot

Operatie van de Britse politie van Manchester

In 2010 ondersteunde Europol de antiterrorisme-eenheid van de Greater Manchester Police bij een Britse terrorismebestrijdingsoperatie. De hoofdverdachte werd veroordeeld tot twee jaar gevangenis na schuldig te zijn bevonden aan twee strafbare feiten op grond van artikel 58 van de wet op het terrorisme betreffende het in bezit hebben van materiaal voor terroristische doeleinden.

Europol heeft ongeveer 6 000, meest Arabische, elektronische documenten onderzocht die hem ter beschikking waren gesteld door de politie van Manchester. Het doel hiervan was vast te stellen welke personen een mogelijke bedreiging vormden voor de veiligheid in het Verenigd Koninkrijk. Op verzoek van de politie van Manchester werd een eerste beoordeling van de inhoud door het Check the Web-team gevolgd door meer doelgerichte analyses van specifieke verzamelingen documenten. Dankzij op digitale media afgestemde forensische onderzoeksinstrumenten konden relevante bestanden worden geïsoleerd. Een kruiscontrole van elektronische bestanden met de Europol-systemen bracht ook de aanwezigheid van terroristisch materiaal aan het licht dat eerder was gebruikt als bewijsmateriaal in rechtszaken.

De werkzaamheden van Europol leidden tot de identificatie van een extremistische predikant die ook van belang was voor andere onderzoeken in de EU. Het Check the Web-team gebruikte het materiaal dat afkomstig was van de Greater Manchester Police om de ideologie die deze verdachte propageerde, te analyseren en beoordelen. Het daaruit voortvloeiende verslag van het Europol Check the Web-team en een dreigingsevaluatie van de man en zijn in Europa woonachtige aanhangers bracht verbanden aan het licht met andere lopende onderzoeken in de lidstaten.

3.1.3. Europees netwerk van explosievenopruimingsdiensten

Het doel van het Europese netwerk van explosievenopruimingsdiensten is dat deskundigen kennis kunnen uitwisselen over het opruimen van explosieven. Het netwerk draagt bij aan het vaststellen van beste praktijken en organiseert trainingen in samenwerking met EU-lidstaten en derde partijen.

Daarnaast houdt het explosievenopruimingsdiensten op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op dit gebied. Het staat open voor alle politie-, overheids- en militaire eenheden die te maken hebben met explosieven. Het netwerk verzorgt trainingen en voert een reeks andere activiteiten uit.

3.1.4. EU-bommengegevensbank

Het EU Bomb Data System (EBDS) is een platform voor het delen van tijdige en relevante informatie en inlichtingen over explosieven, brandbommen en explosieven, en over chemische, biologische, radiologische en nucleaire materialen (CBRN). Dit systeem omvat, naast bibliotheken en deskundigenfora, ook incidentendatabases voor explosieven en CBRN.

Het EBDS is in oktober 2010 met succes gelanceerd na de afronding van een intensief tweejarig project dat ten doel had de informatie-uitwisseling tussen bommendatacentra in de EU-lidstaten te harmoniseren en te centraliseren. Het project werd gefinancierd door de Europese Commissie.

3.1.5. Zeepiraterij

Vanaf het begin van 2010 zijn zaken met betrekking tot zeepiraterij opgenomen in de terrorismebestrijding van Europol. Sinds piraterij is uitgegroeid tot een groot probleem, rijzen de kosten voor de scheepvaartsector de pan uit als gevolg van hogere verzekeringspremies, beveiligingskosten en de toegenomen operationele kosten door langere alternatieve routes. Uit inlichtingenonderzoek blijkt dat piraterij verband zou kunnen houden met andere criminele verschijnselen, zoals mensen-, wapen- en drugssmokkel. Europol wisselt, in nauwe samenwerking met Interpol en met steun van 10 EU-lidstaten en Eurojust, informatie uit over criminele activiteiten die verband houden met zeepiraterij. Europol houdt zich met betrekking tot dit fenomeen met name bezig met de identificatie van hoofddaders, logistieke middelen en geldstromen in samenhang met deze criminele activiteit.

In november 2010 riep de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties in een unaniem goedgekeurde resolutie al haar 192 lidstaten op met Europol en Interpol samen te werken bij de bestrijding van de criminele netwerken die betrokken zijn bij zeepiraterij voor de kust van Somalië. Dit was een belangrijke stap voorwaarts, aangezien internationale rechtshandhavingsinstanties de essentiële schakel vormen tussen aanhoudingen via militaire interventies en de onderzoeken en vervolging van zeepiraten en daarmee verbonden criminele netwerken.

3.1.6. Terrorismegegevensbank

Europol bereidt de totstandkoming voor van een gezamenlijke terrorismegegevensbank om te komen tot een modernere aanpak van de terrorismedreiging door de EU. Dit zal gebeuren door de definitie die de EU aan terrorisme geeft, beter te integreren door flexibel en adequaat in te spelen op de behoeften van lidstaten en derde partijen; en door de aandacht sterk te richten op gemeenschappelijke belangengebieden. Over het geheel genomen weerspiegelt deze aanpak zich in verbeteringen in het dagelijkse beheer, waaronder recente wetenschappelijke vooruitgang, zoals op het gebied van forensische analyse, vingerafdrukken en DNA.

Programma voor het traceren van terrorismefinanciering (TFTP)

Sinds de inwerkingtreding op 1 augustus 2010 van de overeenkomst tussen de EU en de VS inzake het programma voor het traceren van terrorismefinanciering ([5]), is de verificatie van Amerikaanse verzoeken aan bepaalde verstrekkers van financiële berichten binnen de Europese Unie een belangrijke taak van Europol. Naast deze controlerende taak heeft Europol een centraal contactpunt gecreëerd voor zijn analysebestanden en voor EU-lidstaten, waar alle uitwisselingen met de VS over deze overeenkomst worden gecoördineerd, waaronder spontane gegevensverstrekking en de Amerikaanse verzoeken om TFTP-zoekopdrachten. Het doel van deze nieuwe samenwerking tussen de VS en de EU is het opsporen, volgen en onderscheppen van financiering van terroristische activiteiten.

3.2. Drugs

Drugs vormen een groot probleem voor de burgers van Europa vanwege de invloed ervan op zowel de collectieve als de individuele gezondheid en veiligheid. De bestrijding van met drugs samenhangende criminaliteit is al een prioriteit van Europol sinds zijn oprichting.

3.2.1. Synthetische drugs

De Europese Unie is een belangrijke regio voor de illegale productie van synthetische drugs als amfetamine en ecstasy. Jaarlijks worden 60 tot 90 grootschalige productielocaties opgespoord en ontmanteld. Bij onderzoeken in lidstaten worden vaak opslaglocaties ontdekt voor potentieel gevaarlijke chemische precursoren die worden gebruikt bij de productie van drugs.

De operationele ondersteuning van Europol omvat onder meer de coördinatie en het initiëren van onderzoek naar criminele activiteiten, en het verlenen van steun op locatie aan rechtshandhavingsinstanties in de EU tijdens de ontmanteling van productiefaciliteiten voor illegale synthetische drugs. Deskundigen van Europol ondersteunen rechtshandhavingsinstanties bij het veilig ontmantelen van deze drugsproductie-installaties en bij het verzamelen van bewijs. Daarnaast voeren ze technisch onderzoek uit op speciaal gemaakte en standaardapparatuur die in beslag is genomen in faciliteiten voor de productie en opslag van drugs.

Operatie TEX — een initiatief van Cospol

Sinds 2005 ondersteunt Europol de Synthetic Drugs Group van Cospol (Comprehensive Operational Strategic Planning for the Police). In februari 2010 koos Cospol op basis van een analyse van Europol en van lopend onderzoek in verscheidene lidstaten, één specifieke „high-value target" (HVT) voor gezamenlijk onderzoek. Samen met België, Duitsland en Nederland is Europol een gezamenlijke operatie gestart. Deze richtte zich op de georganiseerdemisdaadgroep die onder leiding stond van de geselecteerde HVT, die betrokken was bij de grootschalige productie van synthetische drugs.

In mei 2010 werd duidelijk dat de verdachten op het punt stonden te beginnen met de productie van synthetische drugs in België. De Belgische federale politie van Hasselt verzocht Europol om operationele en technische ondersteuning, zodat de illegale productielocatie mogelijk zou kunnen worden ontmanteld.

([5]) Besluit van de Raad van 13 juli 2010 betreffende de sluiting van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het programma voor het traceren van terrorismefinanciering (2010/412/EU).

Europol zorgde voor ondersteuning op locatie, zette zijn expertise in en voerde gedetailleerd technisch onderzoek uit. Het resultaat was dat de federale politie van Hasselt in nauwe samenwerking met Europol een groot, geavanceerd illegaal drugslaboratorium ontmantelde, dat de capaciteit had voor de productie van honderden kilo's synthetische drugs. De Europese straatwaarde hiervan werd geschat op verscheidene miljoenen euro's.

Er werden in België zes hoofdverdachten aangehouden en grote hoeveelheden chemicaliën in beslag genomen. Tegelijkertijd voerden de Nederlandse gerechtelijke autoriteiten huiszoekingen uit, waarbij beslag werd gelegd op nog meer synthetische drugs, cocaïne, grote hoeveelheden geld en chemicaliën. Via het Europol-systeem voor vergelijking van illegale laboratoria (Europol Illicit Laboratory Comparison System, EILCS) zijn reeds banden aangetoond met andere illegale productielocaties van synthetische drugs (onder meer in Duitsland en Nederland).

Europol was vanaf het allereerste begin in februari 2010 bij deze succesvolle operatie betrokken: hij heeft de aanzet gegeven tot de gezamenlijke identificatie van de HVT. Tijdens de operatie leverde Europol 13 analytische verslagen en één specialistisch verslag aan de rechercheurs. Daarnaast werden twee interne operationele bijeenkomsten gehouden en werd technische ondersteuning op locatie geboden. Het resultaat van deze gezamenlijke activiteiten was dat de belangrijkste verdachten werden veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf.

Ontmanteling van drugslaboratoria

Het EILCS bevat gedetailleerde fotografische en technische informatie over locaties voor de productie, opslag en het dumpen van afvalproducten van synthetische drugs. Dit maakt het mogelijk verbanden te leggen tussen in beslag genomen apparatuur, materialen en chemicaliën. Daarnaast bevat het Europol Synthetic Drug System (ESDS) informatie over werkwijzen en belangrijke inbeslagnames. Zo kunnen overeenkomsten tussen inbeslagnames worden vastgesteld en is het gemakkelijker een profiel op te stellen van misdaadgroepen en deze aan te pakken.

3.2.2. Cocaïne

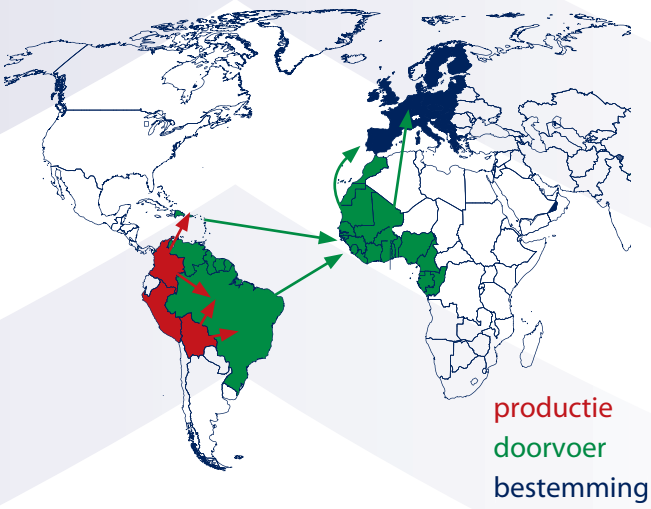
Cocaïne is na cannabis de meest gebruikte illegale drug in Europa.

Naar verluidt hebben drie miljoen (2,2 %) jonge Europeanen tussen de 15 en 34 jaar het afgelopen jaar cocaïne gebruikt. Zo'n 13 miljoen volwassenen (15 tot 64 jaar) hebben in hun leven wel eens cocaïne gebruikt. Dit weerspiegelt de snelle groei van de handelsstromen en de verspreiding van cocaïnegebruik in Europa. De Europese Unie blijft, na de Verenigde Staten, wereldwijd de grootste consument van cocaïne.

Bij Europol vallen cocaïnegerelateerde netwerken van georganiseerde misdaad onder de verantwoordelijkheid van een speciaal project dat ook

een analysebestand bevat. Dit project behelst onder meer:

- gecentraliseerde diensten voor de snelle en efficiënte verwerking en analyse van gegevens over criminele netwerken die zich bezig houden met de handel in cocaïne;
- de verspreiding van analytische verslagen ter ondersteuning van lopende onderzoeken van de lidstaten;
- het geven van een aanzet tot parallelle onderzoeken en het uitvoeren van gezamenlijke operaties;
- het nagaan van mogelijkheden voor de oprichting van gemeenschappelijke onderzoeksteams;
- het verstrekken van tactische en strategische informatie over belangrijke verdachten en handlangers;
- het traceren van de geldstroom die voortkomt uit de cocaïnehandel en het bijstaan van lidstaten bij het bevriezen en in beslag nemen van deze illegale opbrengsten;
- het initiëren en versterken van operationele en strategische samenwerking, en van de informatie-uitwisseling tussen EU- en niet-EU-landen, met het oog op de ontwrichting van de criminele netwerken.

Productie, doorvoerroutes en eindbestemmingen van cocaïne

Binnen dit speciale project maakt Europol gebruik van het Europol Cocaine Logo System, dat bestaat uit de databases Cocaine Logo, Cocaine Punch en Specific Means of Concealment.

Operationele en technische ondersteuning van Estland

Op 22 september 2010 kwam vanuit Venezuela via Duitsland een luchtvrachtzending van 217,3 kilo koffiepoeder aan in Estland. De Duitse douane had al vastgesteld dat de zending een positieve uitslag op de cocaïnetest liet zien. In samenwerking met de onderzoeksafdeling van de Estlandse belasting- en douanedienst werd vervolgens een gecontroleerde levering op touw gezet.

Europol verstrekte snel twee zeer uitgebreide verslagen over cocaïnelaboratoria, de extractie- en conversieprocedures, de gebruikte chemicaliën en apparatuur, en informatie over de risico's van het extractie- en conversieproces. Europol onderhield dagelijks contact met Estland en verstrekte aanvullende informatie over laboratoria die in andere EU-landen waren ontdekt en waar soortgelijke zendingen waren verwerkt.

Op basis van deze verslagen en de daarbij gegeven adviezen en op grond van daarop volgende huiszoekingen vonden en identificeerden rechercheurs een lijst met chemicaliën die worden gebruikt voor de conversie en zuivering van cocaïne.

In totaal werd 48 kilo cocaïne in beslag genomen en zijn twee ingezetenen van Estland en twee anderen aangehouden op verdenking van drugsgerelateerde misdrijven. Op verzoek van de openbare aanklager zijn nog drie andere verdachten gearresteerd.

3.2.3. Heroïne

De Europese Unie is een belangrijke consumentenmarkt voor opiaten. Hoewel er relatief weinig vraag is naar en aanbod van opiaten, en met name heroïne, in vergelijking met synthetische drugs en cannabis, gaat het gebruik ervan gepaard met grote sociale, economische en gezondheidsproblemen. Heroïne

blijft dan ook een belangrijke bedreiging voor de veiligheid en gezondheid van de Europese samenleving. Volgens het VN-Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding is jaarlijks naar schatting 100 ton heroïne nodig om de EU-heroïnemarkt te bedienen, terwijl rechtshandhavingsautoriteiten in de EU ieder jaar slechts 8 tot 15 ton in beslag nemen.

Het Europol-heroïneproject probeert criminele organisaties die zich bezighouden met de productie van en handel in heroïne, te ontwrichten, en ondersteunt onderzoeken van lidstaten die ditzelfde doel hebben. Een aantal geslaagde subprojecten heeft ertoe bijgedragen dat lidstaten hun doelstellingen om dit fenomeen aan te pakken, hebben bereikt.

In 2010 heeft Europol steun verleend aan onderzoeken en initiatieven die zich richtten op georganiseerde criminele groepen uit West-Afrika die actief waren in verscheidene regio's van de EU, en op groepen die heroïne smokkelden via de Balkanroute. Europol heeft een reeks operationele vergaderingen georganiseerd in zijn hoofdkantoor in Den Haag en in de lidstaten. In 2010 heeft Europol onder meer de volgende producten geleverd:

- 44 matchverslagen
- 4 analyseverslagen
- 2 inlichtingenkennisgevingen.

3.2.4. Cannabis

Cannabis is op mondiaal niveau de belangrijkste drug in termen van productie, handel en gebruik. De drug is verkrijgbaar in verschillende vormen, zoals cannabisplanten (marihuana), cannabishars (hasjiesj) en cannabisolie. De Europese Unie is een grote consumentenmarkt voor cannabis.

© Guardia Civil

Het Cannabis-project van Europol is in maart 2010 op verzoek van verscheidene lidstaten van start gegaan. Het project heeft ten doel de inlichtingenaspecten van onderzoeken op gang te brengen, te ondersteunen en te coördineren, en tevens de informatie-uitwisseling, de kennis en de ervaring op het gebied van cannabis te vergroten. Het project Cannabis is opgesplitst in twee subprojecten, die zich respectievelijk richten op de groothandel in cannabis en op de teelt en productie ervan.

Het project Cannabis omvat het Europol Cannabis Cultivation Site Comparison System (ECCCS) en het Europol Logo System on Cannabis (ELSC). Ook ondersteunt het, en wordt het gesteund door, de activiteiten van de Europese deskundigengroep inzake cannabis (EEGC). Hoewel het project nog maar recent van start is gegaan, heeft het al verschillende operaties ondersteund.

3.3. Mensenhandel

Mensenhandel is een zware misdaad waarmee alle EU-lidstaten te maken hebben. In de hele EU worden dagelijks mannen, vrouwen en kinderen uitgebuit door individuele criminelen of door georganiseerde criminele groeperingen. Hoewel het momenteel wegens het ontbreken van een geharmoniseerd gegevensverzamelingssysteem onmogelijk is, de precieze omvang van de mensenhandel in de EU en over de hele wereld vast te stellen, wordt het aantal slachtoffers alleen in Europa al geschat op honderdduizenden. Uit informatie die in 2010 aan Europol is verstrekt, blijkt duidelijk dat vrijwel ieder EU-land te maken heeft met deze zware misdaad, of dat nu is als land van herkomst, als doorvoerland, of als land van bestemming.

Volgens gegevens in de Europol-systemen waren slachtoffers van mensenhandel in 2010 voornamelijk afkomstig uit:

- de zuidoostelijke criminele hub,
- de noordoostelijke criminele hub,
- West-Afrika en
- Azië.

Hoewel seksuele uitbuiting de meest gemelde vorm van mensenhandel is, komt arbeidsuitbuiting eveneens veel voor. Dit wordt echter vaak niet ontdekt, omdat er doorgaans weinig bekendheid met dit onderwerp bestaat. In 2010 is een nieuwe trend ontdekt waarbij slachtoffers specifiek werden verhandeld om ten onrechte sociale uitkeringen en kinderbijslag te innen. Slachtoffers zijn zich vaak in het geheel niet bewust dat de uitkeringen waar zij recht op hebben, worden geïnd door de handelaars.

Hoewel er nog altijd, al dan niet legaal, veel slachtoffers worden verhandeld over grenzen heen, is het aantal gevallen van interne of binnenlandse handel, waaronder ingezetenen van de EU die worden verhandeld binnen de Europese Unie, toegenomen.

Europol doet regelmatig verslag van dit criminele verschijnsel, om lidstaten te helpen bedreigingen van handelsnetwerken op te sporen. Ook organiseert Europol operationele bijeenkomsten om rechercheurs in staat te stellen regelmatig bijeen te komen en operationele informatie uit te wisselen over lopende zaken.

Europol was in 2010 in het veld aanwezig om verscheidene operaties inzake mensenhandel te ondersteunen en:

- bood twee maal ter plekke operationele ondersteuning via de inzet van zijn mobiele kantoor, zodat rechercheurs tijdens de operatie rechtstreeks toegang hadden tot databases en analyse-instrumenten;
- ondersteunde actief 14 onderzoeken op hoog niveau naar mensenhandel;
- bood ondersteuning aan een groot aantal op zichzelf staande onderzoeken, die tot de ontdekking van grotere mensenhandelsnetwerken zouden kunnen leiden.

Gemeenschappelijke onderzoeksteams

Gemeenschappelijke onderzoeksteams (Joint Investigation Teams — JIT's) kunnen worden opgezet om de samenwerking tussen politieorganisaties verder te verbeteren. De teams bestaan uit gerechtelijke en politieautoriteiten uit minstens twee lidstaten. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van strafrechtelijk onderzoek naar specifieke zaken voor een beperkte periode. Europol en Eurojust kunnen het werk van de JIT's coördineren en eraan deelnemen.

In 2010 nam Europol deel aan zeven gemeenschappelijke onderzoeksteams, en ondertekende in dat kader JIT-overeenkomsten met zeven EU-lidstaten. Daarnaast was Europol actief betrokken bij een aantal JIT's en ondersteunde deze zonder dat daarvoor een formele overeenkomst was gesloten.

Operatie mensenhandel

In november 2010 ondersteunde Europol de Oostenrijkse en Hongaarse politie bij het redden van slachtoffers van sekshandel en de arrestatie van de organisatoren van het mensenhandelnetwerk.

Vijf jonge vrouwen uit Hongarije en Roemenië werden als seksslavinnen vastgehouden in een huis in Zuid-Hongarije en bedreigd met seksueel, fysiek en psychisch geweld. De vrouwen werden vervolgens overgebracht naar Oostenrijk, waar ze gedwongen werden tot prostitutie en waar ze opnieuw opgesloten zaten zonder enig contact met vrienden en familie. Ze werden gedwongen tot seks met 15 tot 20 klanten per dag en werden stelselmatig misbruikt door de mensen die hen vasthielden. De vrouwen waren afkomstig uit verarmde milieus en werden „geworven" met valse beloften van huishoudelijk werk.

De operatie leidde tot de arrestatie door de Hongaarse politie van de hoofdverdachte, een 54-jarige Hongaar, en zijn 36-jarige vrouwelijke medeplichtige, eveneens van Hongaarse afkomst. Tijdens huiszoekingen legde de politie beslag op pistolen, een aanzienlijke hoeveelheid contant geld, juwelen en andere bezittingen met een waarde van duizenden euro's. Daarnaast werd IT- en communicatieap-

© Hongaarse politie

paratuur in beslag genomen, samen met een grote hoeveelheid bewijsmateriaal met betrekking tot criminele activiteiten in de afgelopen 10 jaar.

Europol stuurde zijn deskundige om gelijktijdige operaties in het land van herkomst en in het land van bestemming te coördineren. Bovendien voerde Europol specifieke operationele analyses uit, die ertoe bijdroegen dat internationale verbanden konden worden gelegd via kruiscontroles van slachtoffers met gegevens die al in de Europol-databases aanwezig waren, en ook door verbanden te leggen met andere meldingen. Europol analyseerde tevens gegevens van gespecificeerde rekeningen en financiële transacties die werden verzameld op de dag van de actie. Dit leidde ertoe dat nog meer aanklachten werden ingediend tegen de verdachten.

Operatie Golf

Als onderdeel van een grote gemeenschappelijke operatie onder aanvoering van de Britse Metropolitan Police en Europol werden 28 kinderen gered . De operatie, die in oktober 2010 werd afgerond, maakte deel uit van een breder onderzoek met de naam Operatie Golf, dat in handen was van een gemeenschappelijk onderzoeksteam (JIT) van de Metropolitan Police en de Roemeense nationale politie. Het doel van het JIT was een specifiek Roemeens georganiseerd crimineel netwerk op te rollen dat kinderen uit de Roma-gemeenschap verhandelde en uitbuitte.

© Fotolia

Tot nu toe heeft het onderzoek geleid tot de arrestatie van 126 personen. De aanklachten zijn: mensenhandel (waaronder mensenhandel binnen het Verenigd Koninkrijk), witwassen van geld, uitkeringsfraude, verwaarlozing van kinderen, belemmering van de rechtsgang, diefstal en handel in gestolen goederen. De rechtszaken lopen nog.

Het hoofddoel van de operatie, waarbij 16 adressen in Ilford (Essex) werden doorzocht, was de bescherming van de mogelijke kinderslachtoffers.

De kinderen die werden aangetroffen, zijn naar een centrum gebracht dat is gespecialiseerd in kinderbescherming, en zijn daar individueel beoordeeld door mensen van de politie, de lokale overheid en lokale dienst voor gezondheidszorg. Bij de beoordeling is gekeken naar het welzijn van de kinderen en is geprobeerd vast te stellen of ze waren uitgebuit of verwaarloosd.

Europol was een actief lid van het gemeenschappelijke onderzoeksteam en bood ondersteuning aan de bevoegde autoriteiten door:

- deskundig advies te geven over het opzetten van het JIT en over de planning van strategische en operationele activiteiten;
- gedurende het hele onderzoek analytische ondersteuning te bieden. Een van de belangrijkste resultaten was de identificatie en prioriteitstelling van de hoofddoelen van de georganiseerde misdaadgroep, zowel in Roemenië als in het Verenigd Koninkrijk;

- in het Verenigd Koninkrijk en in Roemenië bij vier gelegenheden ter plekke steun te bieden door de inzet van zijn mobiele kantoor; daarbij werden telkens realtime controles uitgevoerd op de database ter ondersteuning van de inlichtingenvergaring en van Britse en Roemeense politieacties (huiszoekingen en arrestaties);
- 67 analyseverslagen op te stellen en te verspreiden;
- belangrijke verbanden te leggen met andere EU-landen, met name België en Spanje.

De kwaliteit en kwantiteit van door Europol verstrekte analyses waren cruciaal voor de voortgang van de zaak. Naar verwachting zal Europol ook in de nabije toekomst ondersteuning bieden.

Het gebruik van kinderen door mensenhandelaars wordt nu **niet alleen beschouwd als een manier om geld te verdienen, maar ook als een manier om ervoor te zorgen dat politieonderzoek wordt belemmerd door de betrokkenheid van kinderen als verdachten en getuigen.** Er moeten aanvullende maatregelen worden genomen om met deze bijzonder kwetsbare mensen om te gaan. In veel gevallen zijn de kinderen „getraind" om niet mee te werken met de autoriteiten.

3.4. Seksuele uitbuiting van kinderen

De productie en distributie van illegale content met beelden van seksuele uitbuiting van kinderen wordt met name mogelijk gemaakt door internet. De anonimiteit die dit communicatiemiddel biedt, maakt het lastig daders te identificeren en te lokaliseren. De ontdekking van illegaal materiaal is slechts een deel, en mogelijk alleen maar het begin, van een onderzoek naar een misdaad tegen een kind. De opsporing en identificatie van kinderslachtoffers is een prioriteit en een extra probleem voor rechtshandhavingsautoriteiten.

Het web biedt ook een platform voor andere misdaden tegen kinderen, zoals online-grooming ([6]) van kinderen. Wanneer kinderpornomateriaal eenmaal op internet staat, wordt het afgebeelde kind telkens opnieuw tot slachtoffer gemaakt.

Actuele ontwikkelingen

- Kindermisbruikers maken steeds vaker gebruik van geavanceerde software om hun anonimiteit te beschermen. Ze slaan het materiaal online op en gebruiken moderne versleutelingstechnieken om digitaal forensisch onderzoek van de politie te bemoeilijken.
- Criminelen lijken zich te richten op het gebruik van verborgen kanalen, waartoe alleen geselecteerde personen toegang wordt verleend. Deze „selectie" vindt plaats op grond van de hoeveelheid en de aard van de kinderpornobeelden die worden uitgewisseld.
- In het afgelopen jaar was er een afname van het aantal wereldwijde criminele netwerken dat pay-per-view kinderpornowebsites aanbood.
- Andere verschijnselen hebben hun intrede gedaan, zoals cybersekstoerisme, waarbij het misbruik van een kind plaatsvindt voor een webcam, na ontvangst van het verzoek en betaling.

([6]) Online-grooming is het voorstel van een volwassene om een kind dat volgens de nationale wetgeving nog geen seks mag hebben, te ontmoeten met het doel seksuele handelingen met het kind uit te voeren.

- Kindermisbruikers reizen of migreren naar bepaalde landen waar kinderen door hun families of „makelaars" worden aangeboden voor uitbuiting en voor de productie van kinderpornomateriaal.
- Kinderpornomateriaal kan ook worden geproduceerd door tieners of kinderen zelf die de risico's van de verspreiding van hun foto's of filmbestanden onderschatten. In sommige gevallen worden ze door kindermisbruikers via online-grooming overgehaald of gedwongen tot de productie van het materiaal.
- Andere recente ontwikkelingen zijn online-grooming en het versturen van seksueel getinte berichten aan jongeren via mobiele telefoons en multimedia-apparaten („sexting").

In 2001 is een speciaal analysebestand gemaakt ter voorkoming en bestrijding van de activiteiten van criminele netwerken op het gebied van de productie, verkoop of distributie van kinderpornomateriaal en daarmee samenhangende misdaden. Tot op heden heeft Europol duizenden inlichtingenpakketten en analyseverslagen verspreid onder rechtshandhavingsinstanties, waarmee ruim 2 000 kindermisbruikers en eenzelfde aantal slachtoffers konden worden geïdentificeerd. Europol heeft ook lidstaten geholpen bij het forensisch onderzoek van kopieën van digitaal materiaal dat politiediensten in beslag hadden genomen.

Operatie Comfort

Begin 2010 ontving de Nederlandse nationale politie informatie en gegevens van een Nederlands webhostingbedrijf, dat meldde dat een server van een van zijn klanten was gehackt. De hackers hadden een imageboard met kinderpornomateriaal op de gehackte webserver gezet. Het bedrijf bewaarde de logbestanden van de desbetreffende server met inbegrip van het ontdekte kinderpornomateriaal, en stuurde dit naar de Nederlandse nationale politie.

Nederland zond de gegevens naar de databases van Europol. Europol analyseerde de gegevens en verspreidde analyseverslagen in alle betrokken landen. Tijdens de analyseperiode werden 3 931 doelen binnen de EU en 6 041 daarbuiten geïdentificeerd.

Operatie Venice Carnival

Operatie Venice Carnival liep van 2009 tot 2010. De Italiaanse Post- en Communicatiepolitie en Europol ontmaskerden een criminele groep die bezig was schadelijke software te installeren op onbeschermde webservers van bedrijven voor de onlinedistributie van weerzinwekkend kinderpornomateriaal.

De Italiaanse politie werd voor de eerste keer attent gemaakt op de criminele activiteit toen een grootmoeder, die argeloos op internet aan het surfen was op zoek naar cadeautjes voor haar kleinkinderen, op een link naar een onlinewinkel klikte en direct werd doorgestuurd naar een kinderpornowebsite. Ze stelde onmiddellijk de politie op de hoogte. Deze begon begin 2009 stelselmatig de activiteiten van de illegale webpagina's te volgen, die op een Italiaanse webserver leken te staan.

Na verdere analyse werd ontdekt dat de websiteserver in kwestie, net als een aantal andere servers over de hele wereld, opzettelijk was geïnfecteerd met malware. De kwaadaardige software werd door een criminele groep gebruikt om webservers over te nemen en argeloze internetgebruikers automatisch door te sturen naar illegale websites waarop kinderpornomateriaal stond.

De Italiaanse politie verstrekte inlichtingen over de geïnfecteerde websites, die door Europol werden verspreid onder alle EU-rechtshandhavingsinstanties, evenals onder landen en instanties waarmee Europol samenwerkt. Verder onderzoek wees uit dat de rechtmatige eigenaars van de betrokken webservers niet op de hoogte waren van het probleem en niet actief betrokken waren bij de criminele activiteit. Studies hebben bevestigd dat hun servers geïnfecteerd raakten als gevolg van een gebrek aan internetbeveiliging.

De verantwoordelijken voor de malware kwamen uit Oost-Europa en hadden medeplichtigen over de hele wereld. Men vermoedt dat ze hun eigen kinderpornomateriaal produceerden, dat vervolgens commercieel werd gedistribueerd via beveiligde en anonieme websites. De Italiaanse Post- en Communicatiepolitie ontwikkelde in samenwerking met Europol strategieën om het geldspoor te volgen en de klanten en eindgebruikers van het illegale materiaal op te sporen.

Als gevolg van deze operatie zijn samen met de eigenaars van de servers wereldwijd meer dan 1 000 webservers „schoongemaakt" waarmee de kans dat EU-burgers dergelijke illegale bronnen op het web vinden, aanzienlijk is afgenomen. Het complexe onderzoek om de producenten en daarmee verbonden criminelen te achterhalen, is nog in volle gang.

Project HAVEN — Halting Europeans abusing victims in every nation

Project HAVEN coördineert een gezamenlijke EU-inspanning om seksueel misbruik van kinderen door Europeanen buiten hun land van herkomst of hun permanente verblijfplaats aan te pakken. Daartoe behoort ook de coördinatie van internationale operaties die worden uitgevoerd door Europese rechtshandhavingsautoriteiten. Het is de bedoeling dat op de lange termijn ook preventieve maatregelen, zoals permanente meldingen of een waarschuwingssysteem worden geïmplementeerd om kindermisbruikers op te sporen, hun illegale activiteiten te beperken en kinderen te beschermen.

Kinderpornomateriaal op internet

Het Circamp-project (Cospol Internet-Related Child Abusive Material Project) bevordert het gebruik van een filtertechnologie in EU-lidstaten die de toegang van gebruikers tot commerciële kinderpornowebsites blokkeert. Het project heeft met succes het filter tegen de distributie van kinderporno ingevoerd en dit op grote schaal verspreid. Het filter is momenteel geïmplementeerd in Denemarken, Finland, Italië, Malta, Noorwegen, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. De door de filters van de lidstaten geblokkeerde gegevens worden voor analyse naar Europol gestuurd.

Project Funnel Web

Het project Funnel Web handelt verzoeken af van de registranten van websites in de bovengenoemde lidstaten die ten onrechte op de zwarte lijst zijn geplaatst door het Circamp-filter. Europol heeft, in samenwerking met Circamp, een meldingssysteem opgezet voor eigenaars van geblokkeerde domeinen. Dit systeem moet de klachten over en verzoeken om herziening van de domeinstatus centraliseren, zodat de verzoeken in alle landen waar het domein op de zwarte lijst is komen te staan, kunnen worden verwerkt.

Europol faciliteert contacten tussen de eigenaars van domeinen en bevoegde rechtshandhavingsinstanties. Het is echter aan de lidstaten om te oordelen over mogelijke gerechtelijke gevolgen die de verzoeken om herziening met zich meebrengen.

Europese Financiële Coalitie

De Europese Financiële Coalitie (EFC) heeft als doel het behalen van winst uit de verkoop van kinderpornomateriaal tegen te gaan. In dit initiatief werken grote financiële, internet- en technologiebedrijven samen met Europol, Europese politiediensten, de Europese Commissie en ngo's die zijn gespecialiseerd op het gebied van kinderbescherming teneinde de commerciële inkomsten van hen die profiteren van de distributie van aanstootgevend beeldmateriaal, te traceren, te verhinderen en in beslag te nemen. Vanaf het begin van 2011 zal Europol de stuurgroep van de coalitie coördineren en leiden.

3.5. Gefaciliteerde illegale immigratie

Gewoonlijk zijn misdaadgroeperingen die illegale immigratie faciliteren, georganiseerd in losse netwerken van kleinere groepen. De meeste hebben etnische of culturele banden met de illegale immigranten die zij helpen. De betrokken georganiseerde misdaadgroepen zijn zeer flexibel en zijn in staat samen te werken over de grenzen heen, ongeacht etnische verschillen — zelfs in regio's waar traditioneel etnische conflicten zijn. De facilitatoren hebben een scherp oog voor veranderingen in de maatschappij (rechtshandhavingstactieken, veranderingen in wet- en regelgeving, de openstelling van nieuwe of goedkopere transportroutes of van nieuwe grensovergangen) en maken daar gebruik van.

Europol biedt analytische ondersteuning aan EU-lidstaten ter bestrijding van gefaciliteerde illegale immigratie. De criminele netwerken die zich bezighouden met illegale immigratie, zijn soms ook actief op andere misdaadgebieden, zoals vervalsing van reisdocumenten, drugshandel, witwassen van geld, mensenhandel enzovoort.

Europol heeft dit analytische project onderverdeeld in subprojecten die zich richten op specifieke geor-

© Claudia Conrad

ganiseerde misdaadgroepen, nationaliteiten, werkwijzen of geografische gebieden. In 2010 waren er zeven actieve subprojecten, die zich richtten op gefaciliteerde illegale immigratie vanuit Vietnam, Irak, Afghanistan, Iran, Zuid-Azië en Noord-Afrika, en op de productie en distributie van vervalste documenten. Sinds augustus 2010 neemt Europol ook deel aan een gemeenschappelijk onderzoeksteam inzake schijnhuwelijken, dat in het kader van dit analytische project is opgezet.

In het afgelopen jaar ondersteunde Europol zes grote Europese operaties die zich richtten op criminele netwerken die illegale immigratie faciliteerden. Dit leidde tot de arrestatie van ruim 80 facilitatoren. De operationele activiteiten werden gecoördineerd tijdens vergaderingen die door Europol werden georganiseerd en gefaciliteerd. Tijdens de operaties was het analysebestandteam in de operationelecoördinatiecentra aanwezig en bood het ondersteuning in de vorm van technische expertise en de inzet van het mobiele kantoor. Tijdens de onderzoeksfases richtten de verbindingsfunctionarissen van Europol zich op operationele analyses en werden in veel gevallen verbanden met andere onderzoeken in de EU gelegd. De analyseresultaten werden gecommuniceerd via bijna 150 verslagen.

De term „Gefaciliteerde illegale immigratie" omvat een aantal ernstige misdaden, die allemaal ten doel hebben, uit financieel winstbejag, de toegang tot of het verblijf in een land te vergemakkelijken, waarbij inbreuk wordt gemaakt op de wetten van dat land. Gefaciliteerde illegale immigratie omvat dus de productie en verwerving van vervalste reisdocumenten of vergunningen die onder valse voorwendselen zijn verkregen, evenals de verzorging van clandestien transport of andere steun met het oog op illegale toegang of verblijf — vaak gekoppeld aan een aantal andere criminele activiteiten.

Operatie Ile Fantastique

Dit pan-Europese onderzoek duurde 14 maanden. De onderzoeken richtten zich op verdachten die illegale migranten uit met name Vietnam naar de EU smokkelden. De migranten kregen de „garantie" dat ze zouden aankomen.

De prijs voor de volledige gegarandeerde reis kon oplopen tot 40 000 EUR en de reis zelf kon een paar dagen tot zelfs vele weken duren. In veel gevallen verkochten de families van de migranten hun huizen en hun grond om de reis te financieren en staken zij zich flink in de schulden.

Een van de werkwijzen van dit netwerk was dat ze aan de migranten reisdocumenten en geldige visa verstrekten die met hulp van corrupte consulaire beambten op valse gronden waren uitgegeven. Zodra de migrant in Europa was gearriveerd, werden de reisdocumenten weer teruggegeven aan het criminele netwerk.

Engelse, Franse, Duitse en Hongaarse politiebeambten arresteerden in juni 2010 met de gezamenlijke steun van Europol en Eurojust, 31 verdachte facilitatoren van illegale immigratie. Tijdens deze operatie werden 42 panden doorzocht. In totaal werden bij de huiszoekingen 66 migranten uit Vietnam aangetroffen.

Deskundigen van Europol waren in het coördinatiecentrum aanwezig om ondersteuning te bieden in de vorm van technische deskundigheid en operationele analyse. Tijdens de onderzoeksfase stelde Europol inlichtingenverslagen op en faciliteerde het de uitwisseling van informatie. Gedurende de nauwe samenwerking met nationale deskundigen ontdekte Europol nieuwe criminele verbanden.

Operatie Alcazar

In juni 2010 ondersteunde Europol de Franse, Duitse en Spaanse politie bij de arrestatie van 18 verdachten van het faciliteren van illegale immigratie naar de EU. De rechercheurs doorzochten 15 panden en arresteerden daarbij personen die, op een Marokkaanse staatsburger na, allemaal van het Indiase subcontinent afkomstig waren. Bij de huiszoekingen werden kopieën van paspoorten aangetroffen en in beslag genomen, evenals zeven wapens.

De illegale migranten kwamen in de EU aan op echte, speciaal voor dat doel gemaakte reisdocumenten die waren uitgegeven op grond van andere identiteiten, en die een werkvisum voor 90 dagen omvatten. Zodra de migranten in Europa waren gearriveerd, werden de reisdocumenten voor hergebruik teruggegeven aan de facilitatoren.

Het bedrag (kosten en financiële opbrengsten) dat met het Franse gedeelte van het onderzoek gemoeid was, bedroeg meer dan een miljoen EUR. Voor de hele reis hadden de migranten 13 000 tot 15 000 EUR per volwassene betaald en 8 000 tot 10 500 EUR per kind.

Europol-deskundigen boden tijdens het hele onderzoek ondersteuning in de vorm van technische expertise en operationele analyse. Daarnaast stelden ze inlichtingenverslagen op en faciliteerden ze de uitwisseling van criminele inlichtingen.

3.6. Vervalsing van de euro

Europol heeft de opdracht om het vervalsen van geld, en met name van de euro, te voorkomen en te bestrijden, en is aangewezen als het centrale kantoor van de Europese Unie voor de bestrijding van het vervalsen van geld. Door deze wettelijke status is Europol bevoegd op te treden als wereldwijd contactpunt voor de bestrijding van het vervalsen van de euro.

Operatie Seaweed

In juni 2010 trof het Garda Bureau of Fraud Investigation in de buitenwijken van Borris-in-Ossory, 125 km van Dublin, een voormalige betonfabriek aan die iets van een plattelandsweg af lag, en die bestond uit een groot magazijn, een silo en een aantal 40ft-trailers. Een verdachte had buitendepot gehuurd en een Portakabin als kantoor geïnstalleerd. Daaronder was een speciaal voor dat doel gebouwde bunker die bestond uit twee met elkaar verbonden containers, die volledig waren uitgerust voor valsemunterij. De toegang tot deze bunker liep via een verborgen doorgang onder het tapijt van het kantoor. Binnen de bunker bevond zich zeer gespecialiseerde drukapparatuur.

Europol-functionarissen sloten zich aan bij het forensisch team van de Garda en boden technische ondersteuning. De invallen richtten zich op een geavanceerd geldvervalsingsproject, het eerste op deze schaal en in zijn soort dat in Ierland werd ontdekt. Europol nam aan deze operatie deel met een mobiel kantoor ter plekke en forensische apparatuur (UV-licht, mobieletelefoonscanners en andere apparatuur). Daarnaast diende het kantoor als platform voor de uitwisseling van informatie tussen Ierse autoriteiten en rechtshandhavingsinstanties van andere lidstaten. Tijdens deze operatie werden vier mannen gearresteerd. Als deze misdaadgroep niet was ontmaskerd, zou hij de capaciteit hebben gehad om miljoenen vervalste bankbiljetten op de markt te brengen (euro's, Britse ponden, Amerikaanse dollars en overige). Europol nam deel aan twee operationele vergaderingen en bood ter plekke ondersteuning met een mobiel kantoor en een forensische tool (UFED).

Operatie Thessaloniki

In februari 2010 arresteerde de beveiligingsafdeling van de politie van Thessaloniki vier leiders van een georganiseerde misdaadgroep die verantwoordelijk waren voor de grootschalige verspreiding en het smokkelen van vervalste eurobiljetten in Griekenland.

De groep bestond uit Griekse staatsburgers die contacten onderhielden met georganiseerde misdaadgroepen in de Russische Federatie, Bulgarije en andere landen. De verdachten waren ook betrokken bij het faciliteren van illegale immigratie naar de Europese Unie. Toen medio 2007 rond de 70 000 EUR vervalste bankbiljetten van 100 en 200 EUR in beslag werden genomen in Shakhty, een stadje in het zuiden van Rusland, kwam er een internationale politiesamenwerking op gang die werd gecoördineerd door Europol. De Russische autoriteiten stelden EU-rechtshandhavingsautoriteiten op de hoogte van dit distributiekanaal van valse euro's en ondersteunden het Griekse onderzoek.

Het onderzoek leidde de politie naar de Griekse stad Thessaloniki, waar de criminelen optraden als tussenpersonen voor de vervalsers uit de Bulgaarse stad Plovdiv. De drukkerij — de belangrijkste bron van de vervalsingen — werd ontmanteld door een gemeenschappelijk onderzoeksteam van Bulgaarse en Spaanse rechtshandhavingsfunctionarissen, dat werd ondersteund door Eurojust en gecoördineerd door Europol.

Europol werkt nauw samen met de lidstaten van de Europese Unie, de Europese Centrale Bank, de Europese Commissie, het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), Interpol en andere partners.

In deze functie als centraal bureau biedt Europol EU-lidstaten en andere partners een scala aan producten en diensten. Europol ondersteunt actief rechtshandhavingsautoriteiten door inlichtingen over criminele activiteiten te verzamelen, te analyseren en te verspreiden en de uitwisseling ervan te faciliteren, en daarnaast door andere expertise en kennis te bieden ter ondersteuning van onderzoeken.

Operatie Most

In april 2010 werden 14 mensen gearresteerd in de stad Lublin. De verdachten waren lid van een groot Pools netwerk dat vervalste bankbiljetten van 50 en 100 EUR in de EU verspreidde. De inval, waarbij ruim 120 politiemensen betrokken waren, was het resultaat van een drie jaar durend onderzoek in Italië, Polen en Spanje, dat werd gecoördineerd en gesteund door Europol. Dankzij de inzet van het mobiele kantoor van Europol konden twee personeelsleden van Europol ter plaatse ondersteuning bieden. Europol verstrekte verscheidene operationeleanalyseverslagen aan Polen, waaronder een belangrijk en uitgebreid analyseverslag van het sociale netwerk.

Het volledige onderzoek van operatie Most had betrekking op verscheidene takken van een Poolse criminele organisatie, die actief was in verschillende EU-landen. In het kader van operatie Most werden meer dan 80 criminelen gearresteerd.

Europol was vanaf juni 2008 bij dit onderzoek betrokken en ondersteunde dit in analytisch, logistiek en financieel opzicht. Europol coördineerde daarnaast de internationale samenwerking tussen Duitsland, Italië, Polen en Spanje, en verstrekte advies en opleiding. In het kader van dit onderzoek werden bij Europol en in EU-lidstaten diverse vergaderingen georganiseerd. Er werd tweemaal operationele ondersteuning geboden bij de onderzoeken, waarbij onder meer het mobiele kantoor werd ingezet. De operatie werd beschouwd als een groot succes, aangezien ze leidde tot de ontmanteling van een gevaarlijke en grote criminele groep die zich bezighield met de distributie op grote schaal van vervalste eurobankbiljetten.

Dit houdt ook in dat Europol deelneemt aan gemeenschappelijke onderzoeksteams en financiële ondersteuning en ondersteuning ter plekke biedt wanneer daarom wordt verzocht. Daarnaast biedt Europol forensische ondersteuning aan rechtshandhavingsinstanties. Bij forensische ondersteuning wordt de herkomst bepaald van materialen en apparaten die worden gebruikt bij de productie van valse biljetten. Verder biedt Europol technische ondersteuning en opleidingen inzake tactische en technische kwesties in verband met de bescherming van de euro tegen vervalsing.

Europol is betrokken bij alle grote onderzoeken naar eurovervalsingspraktijken in de EU. In 2010 heeft Europol 838 zaken op het gebied van vervalsing van de euro en betaalkaartfraude effectief ondersteund, met als hoogtepunt de ontmanteling van vijf grote drukkerijen. De onderzoeken naar vervalsingen van de euro die financieel werden ondersteund door Europol, leidden tot de inbeslagname van ruim 6 miljoen EUR aan valse biljetten en 70 arrestaties.

Ontmanteling van een drukkerij van vals geld in Bulgarije

In oktober 2010 werden tijdens een speciale politieactie van de Bulgaarse autoriteiten drie verdachten gearresteerd en werd een illegale drukkerij ontmanteld. De illegale drukkerij was uitgerust met de volgende machines en apparaten voor de productie van vals geld:

- een Heidelberg-offsetprinter en hot printing machine (voor de productie van hologrammen),
- een industriële guillotine voor het snijden van papier,
- een bankbiljettenteller,
- UV-lampen, andere belangrijke apparatuur en grondstoffen.

Bij deze operatie bood Europol ter plaatse technische ondersteuning en ondersteuning in de vorm van operationele analyse vanuit zijn mobiele kantoor. Europol-deskundigen voerden technische analyses uit op de in beslag genomen machines, waarbij ze zowel zichtbare als fluorescerende afbeeldingen van bankbiljetten van 100 EUR vonden op de rubberen deken van de offsetprinter. Dit vormde het onomstotelijke bewijs dat de machine was gebruikt voor de productie van valse eurobankbiljetten.

3.7. Fraude met betaalkaarten

Betaalkaartfraude is een groeiend mondiaal probleem, dat enorme financiële verliezen veroorzaakt in de Europese Unie. Deze verliezen vormen tegelijkertijd kapitaal voor georganiseerde misdaadgroepen. Deze illegale inkomsten worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van andere vormen van criminele activiteit.

Europol vormt een centraal punt voor de uitwisseling van inlichtingen over dit type fraude en ondersteunt in die hoedanigheid onderzoeksactiviteiten in de EU en in de rest van de wereld ter bescherming van de EU-markt en zijn klanten.

Europol stelt analytische verslagen en dreigingsevaluaties op met betrekking tot betaalkaartfraude en activiteiten van georganiseerde misdaadgroepen op dit terrein. Aangezien betaalkaartfraude een grensoverschrijdend probleem is, worden ook gemeenschappelijke onderzoeksteams ingezet om de samenwerking op EU-niveau te faciliteren.

Europols populairste producten

Website Informatiecentrum vermogensdelicten
Nieuws over muntvervalsingen
Europol ecstasy logo catalogus (EELC)
Verslag over eurovervalsingen
Inlichtingen over kredietkaartenfraude
Gezamenlijk verslag van het EWDD en van Europol over nieuwe psychoactieve stoffen

Bron: Gebruikersenquête van Europol.

Via zijn nieuws over betaalkaartfraude deelt Europol informatie mee over nieuwe trends, criminele technieken en werkwijzen met rechercheurs in lidstaten en samenwerkende landen.

Dreigingsevaluatie met betrekking tot betaalkaartfraude in de Europese Unie

In 2010 heeft Europol een dreigingsevaluatie opgesteld met betrekking tot betaalkaartfraude in de Europese Unie, die in 2011 zal worden uitgebracht. Het verslag geeft de huidige situatie weer en blikt vooruit op toekomstige trends in criminaliteit op het gebied van betaalkaarten en betaalkaarttransacties.

Dit is voor het eerst dat een dergelijke evaluatie is opgesteld. Tot op heden werden geen gegevens, cijfers en specifieke werkwijzen gepubliceerd, zodat rechtshandhavingsinstanties en besluitvormers geen volledig beeld hadden. Aangezien het bedrijfsleven inzag dat het betaalkaartprobleem in omvang toenam, besloot zij de krachten te bundelen en Europol zeer gevoelige gegevens te leveren voor analyse, wat leidde tot de productie van de dreigingsevaluatie.

De dreigingsevaluatie is erop gericht aanbevelingen te doen over tegenmaatregelen en specifieke acties die op nationaal en EU-niveau moeten worden genomen om de fraude in omvang terug te dringen. De huidige situatie en de illegale inkomsten van criminelen, die boven de 1 500 000 000 EUR liggen, roepen om actie en samenwerking.

In 2010 heeft Europol een **netwerk van forensische deskundigen** opgezet dat verantwoordelijk is voor het onderzoek naar skimmingapparatuur. Het netwerk faciliteert internationale samenwerking bij de bestrijding van betaalkaartfraude vanuit een technisch perspectief.

Het mobiele kantoor en de mobiele forensische toolkit (inclusief de kaartlezer, de Universal Forensic Extraction Device (UFED) en de kaartcontroledatabase (Card Checker)) zorgen voor extra waarde ter plaatse ter ondersteuning van onderzoeksmaatregelen. De kaartlezer kan gegevens van een magnetische strip en chip van een echte of vervalste betaalkaart lezen. In 2010 hebben de lidstaten in beslag genomen kaarten naar Europol gestuurd om daar gegevens uit te halen. Met ditzelfde doel kan de kaartlezer ook direct bij een politie-inval worden gebruikt. Met de UFED kunnen gegevens van een mobiele telefoon worden opgehaald, en sinds dit apparaat in september 2010 in gebruik is genomen, zijn zo twee operaties met succes ondersteund. De kaartcontroledatabase genereert gegevens van degene die de kaart heeft uitgegeven en wordt dagelijks door Europol gebruikt.

De samenwerking tussen Europol en het bedrijfsleven heeft geleid tot de totstandkoming van een **kaartcontroledatabase** bij Europol, die mondiale informatie bevat over partijen die betaalkaarten uitgeven (AMEX, VISA, MasterCard en brandstofbetaalkaarten).

In 2010 ondersteunde Europol verscheidene EU-rechtshandhavingsonderzoeken die gericht waren op ontwrichting van internationale betaalkaartoplichters. Europol concentreerde zich op de gevaarlijkste georganiseerde misdaadgroepen die illegale apparatuur produceren en inzetten voor het kopieren, vervalsen en misbruiken van betaalkaarten. Verschillende fabrieken van skimmingapparaten en mondiale smokkelnetwerken van apparatuur, kaartgegevens en geld werden ontmanteld dankzij een doeltreffende grensoverschrijdende samenwerking.

© Fotolia

Skimming: het kopiëren van de magneetstrip van een betaalkaart — buiten medeweten of toestemming van de kaarthouder — vindt doorgaans plaats wanneer een betaalkaart door de kaarthouder wordt gebruikt in een echte geldautomaat of een pinautomaat. De gegevens worden vervolgens gekopieerd naar nieuwe kaarten die worden gebruikt voor het illegaal opnemen van geld, meestal buiten het land van vestiging van de kaarthouder.

Operatie The Godfather

Voor deze operatie ondersteunde Europol de samenwerking tussen rechtshandhavingsinstanties uit België, Duitsland, Italië, Nederland, Roemenië en Zweden, met als resultaat de ontwrichting van fabrieken in Roemenië waar illegale skimmingapparatuur werd gemaakt, en de arrestatie van de leden van de criminele groep. Het criminele netwerk had kaarten geskimd en illegaal geld opgenomen. De in beslag genomen skimmingapparaten waren klaar voor installatie op een groot aantal geldautomaten die wereldwijd worden gebruikt. De laatste inval met 31 huiszoekingen vond in januari 2010 in Boekarest plaats. Er werd beslag gelegd op honderden vervalste betaalkaarten, nog niet verwerkte kaartgegevens, skimmingapparatuur, elektronische apparatuur (microcamera's, PIN-apparaten) en instrumenten die worden gebruikt voor de productie van vervalste creditcards. Europol verstrekte aan Roemenië verscheidene analytische verslagen en analyses van skimmingsoftware. In de maanden na de inval in Boekarest vonden er geen skimmingaanvallen plaats.

Operatie Lottery

In Frankrijk, Italië, Roemenië en Spanje was een georganiseerde misdaadgroep actief, die misbruik maakte van via internet gestolen betaalkaartgegevens. In korte tijd hadden de criminelen zich 400 000 EUR toegeëigend. Europol ondersteunde de internationale operatie meer dan een jaar lang met onder meer analytische verslagen, waaruit de internationale dimensie van de zaak naar voren kwam.

Vervolgens werden in oktober 2010 het mobiele kantoor van Europol, databases en technische apparatuur in het operationele centrum in Roemenië geïnstalleerd, dat was opgezet om de laatste inval te faciliteren. Daarnaast werd de mobiele forensische toolkit gebruikt om gegevens op te halen en deze direct te vergelijken met de gegevens in de database van Europol. Rechtshandhavingsagenten hielden 17 huiszoekingen en ondervroegen 22 verdachten, en in Frankrijk en Roemenië werden 16 arrestatiebevelen uitgevoerd. Dankzij deze operatie werden verdere acties van deze groep in de EU voorkomen.

Eenvoudige tips van Europol om te voorkomen dat u het slachtoffer wordt van skimming

Houd uw pincode geheim. Scherm het toetsenbord altijd **af** met uw hand en lichaam, zodat niemand kan meekijken terwijl u uw pincode intypt. Geef nooit uw pincode aan anderen (ook niet aan mensen die zich presenteren als politieagent of bankvertegenwoordiger).

Wees u bewust van mensen om u heen. Als iemand zich verdacht gedraagt of u een ongemakkelijk gevoel geeft, kies dan een andere automaat.

Sta dicht bij de geldautomaat.

Als u **iets ongewoons** opmerkt aan de geldautomaat, gebruik deze dan niet en meld dit direct aan de bank of de politie.

Wees alert. Als iemand heel dicht bij u komt staan of u observeert, annuleer dan de transactie en ga naar een andere automaat.

3.8. Hightechcriminaliteit

Het Centrum Hightechcriminaliteit van Europol ondersteunt lidstaten in hun algemene strijd tegen computercriminaliteit. Het centrum is bezig met de ontwikkeling van een Europees platform dat kan voorzien in de behoeften van lidstaten op dit belangrijke, opkomende gebied van criminaliteit.

© Fotolia

3.8.1. Computercriminaliteit

Kwaadaardige activiteiten op internet namen in 2010 in aantal en omvang toe. Eindgebruikers worden steeds kwetsbaarder voor hackers doordat deze, bijvoorbeeld via malware, webdiensten aanvallen. Tegelijkertijd blijft de ondergrondse economie floreren, waar computercriminelen hun illegaal verkregen informatie, vaardigheden en tools verhandelen.

Er is tegenwoordig een geavanceerde en zelfvoorzienende digitale ondergrondse economie, waar gegevens een illegaal product vormen. Gestolen

persoons- en financiële gegevens hebben een tastbare geldwaarde. Dit is de motor achter een reeks nieuwe criminele activiteiten, zoals phishing, pharming, de distributie van malware en het hacken van bedrijfsdatabases, en wordt ondersteund door een volwaardige infrastructuur van programmeurs, gespecialiseerde webhosts en individuen die netwerken van vele duizenden aangetaste computers kunnen huren voor het uitvoeren van geautomatiseerde aanvallen.

Europol heeft met een speciaal analysebestand meegewerkt aan grensoverschrijdende operaties inzake malware die financiële instellingen aanviel. Momenteel lopen nog enkele zaken die worden ondersteund door Europol. Deze activiteit zal naar verwachting in het komende jaar tot gezamenlijke acties leiden.

De toenemende dreiging van computercriminaliteit in de EU heeft ertoe geleid dat deze vorm van criminaliteit een prioriteit vormt in de EU-strategie voor interne veiligheid en dientengevolge ook voor Europol.

In 2010 zijn bij Europol faciliteiten voor digitaal forensisch onderzoek en ontwikkeling tot stand gebracht en deze zullen naar verwachting in het komende jaar worden uitgebreid met nieuwe technische middelen.

Europol heeft onlangs drie nieuwe cursussen op het gebied van onderzoek naar computercriminaliteit ontwikkeld en gegeven voor gespecialiseerde politiefunctionarissen van EU- en toetredingslanden.

In 2010 is bij Europol een Europese Cybercrime-Taskforce (EUCTF) opgericht, bestaande uit hoofden van EU-eenheden computercriminaliteit, de Europese Commissie en Eurojust, die een platform moet vormen voor leiders van onderzoeken en vervolgingen op het gebied van computercriminaliteit. De EUCTF zal een bijdrage leveren aan de ontwikkeling en bevordering van een geharmoniseerde EU-aanpak van de strijd tegen computercriminaliteit, en zal problemen aanpakken die worden veroorzaakt door het gebruik van computertechnologie voor het plegen van misdrijven. Europol zal ook blijven werken aan de verbetering van de relaties en samenwerking met het bedrijfsleven en de academische wereld, aangezien die een belangrijke rol spelen in computercriminaliteit en onderzoek. Om dit samenwerkingsproces te bevorderen zullen nieuwe strategieën worden gehanteerd.

Als onderdeel van het programma van Stockholm, dat ten doel heeft voor de 500 miljoen inwoners van de Europese Unie één ruimte van recht en veiligheid te creëren, is Europol gevraagd vaart te zetten achter de strategische analyse van computercriminaliteit. Er is overeenstemming bereikt over diverse conclusies en initiatieven met betrekking tot het vaststellen van een gezamenlijke strategie voor het effectief bestrijden van computercriminaliteit. Deze strategie zal worden uitgevoerd naargelang de verschillende misdrijven die via de computer worden gepleegd: seksueel geweld en kinderpornografie, terroristische activiteiten, aanvallen op elektronische netwerken, fraude, diefstal van identiteit, enzovoort.

Als bijdrage aan de strategische planning van een Europees Cybercrimecentrum heeft Europol de iOCTA geproduceerd — een dreigingsevaluatie van door internet gefaciliteerde georganiseerde misdaad. Deze wordt in 2011 gepubliceerd.

3.8.2. Europol Cybercrime-platform

Het Cybercrime-platform, dat op dit moment door Europol tot stand wordt gebracht, heeft drie pijlers.

- Het Internet Crime Reporting Online System (I-Cros): dit is een Europees knooppunt in een netwerk van nationale onlinemeldpunten in de lidstaten en derde partijen, waar alle misdaden die op internet worden opgemerkt, aan Europol kunnen worden gemeld en indien nodig kunnen worden doorgespeeld naar een Europees niveau.
- Het speciale analysebestand van Europol dat is gericht op georganiseerde criminaliteit via internet en ict, was gericht op financiële opbrengsten: de nadruk ligt op het identificeren en uiteindelijk ontmantelen van groepen die actief zijn op het gebied van computercriminaliteit. In het algemeen richt computercriminaliteit zich op aanvallen op computersystemen of -netwerken. Meer in het bijzonder

omvatten de gepleegde misdrijven de ontwikkeling van malware, hacken, diefstal van identiteit en complexe phishing- en webhandelaanvallen. Het analysebestand is een van de antwoorden op het verzoek van de EU-lidstaten om hulp bij het aanpakken van computercriminaliteit op een internationaal niveau.

- Het Internet Forensic Expertise platform (I-Forex): dit platform bestaat uit een faciliteit in de vorm van een portaal en omvat alle informatie die geen verband houdt met operationele of persoonsgegevens, die in feite onder de twee eerder genoemde pijlers vallen. De informatie in I-Forex heeft hoofdzakelijk betrekking op beste politiepraktijken en training en helpt rechercheurs hun technische vaardigheden op peil te houden.

3.9. Misdaad op het gebied van intellectuele eigendom

Bij de schending van intellectuele-eigendomsrechten gaat het om de schending van twee belangrijke categorieën erkende en beschermde rechten. De eerste houdt verband met industriële eigendom, die verscheidene terreinen omvat, zoals onderscheidende merktekens (handelsmerken), octrooien, ontwerpen en modellen (vervalsing). De tweede verwijst naar auteursrechten van literaire en artistieke werken, zoals films, musicals en softwareprogramma's (piraterij). Vervalsing is een misdrijf dat is gekoppeld aan schending van industriële eigendom, terwijl piraterij een misdrijf is dat verband houdt met schending van auteursrechten.

Piraterijnetwerk

De Brusselse Computer Crime Unit (FCCU) van de Belgische federale gerechtelijke politie leidde een internationaal onderzoek naar een netwerk van filmpiraten. In september 2010 werkten Europol en Eurojust samen in een gecoördineerd onderzoek dat leidde tot de arrestatie van 15 mensen en de inbeslagname van 49 computerservers in 12 EU-lidstaten en één land buiten de EU. Deze misdaadgroep heeft met zijn piraterij de sector naar schatting een verlies van 30 miljoen EUR per jaar toegebracht.

Het Centrum Hightechcriminaliteit van Europol en een analyseteam organiseerden operationele bijeenkomsten bij Europol om de beste strategie te bepalen. Op dit zeer technische gebied was het van essentieel belang digitaal bewijs dat op servers en harddisks was opgeslagen, veilig te stellen. Daarom moesten de acties in deze operatie gelijktijdig plaatsvinden. Tijdens de dag van de actie maakten verbindingsofficieren uit de 13 betrokken landen gebruik van de operationele ruimte van Europol om tijdens de inval informatie in real time te kunnen uitwisselen.

Volgens de laatste gegevens zijn 118 miljoen vervalste en illegaal gekopieerde artikelen, uit in totaal 43 500 zaken, in 2009 in beslag genomen door de douane aan de EU-grenzen ([7]). In deze cijfers is geen rekening gehouden met beslagleggingen die binnen de EU hebben plaatsgevonden of met onderzoeken van andere rechtshandhavingsinstanties, zoals de politie en douanediensten. Bovendien zijn ontdekte vervalsingen die binnen de EU zijn geproduceerd, buiten beschouwing gelaten. De Europese Waarnemingspost voor namaak en piraterij is opgericht met het doel de kwaliteit van beschikbare informatie en statistieken over namaak en piraterij in de interne markt van de EU te verbeteren ([8]).

([7]) Cijfers gepubliceerd door het DG Belastingen en douane-unie van de Europese Commissie, 7 juli 2009.

([8]) http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/observatory/index_en.htm.

Bij vervalsingen gaat het niet meer alleen om luxeproducten. Het is nu een mondiaal probleem dat alle typen goederen treft, waaronder sigaretten, kleding en accessoires, maar ook producten die de gezondheid en veiligheid kunnen beïnvloeden, zoals elektronische apparatuur, dranken, levensmiddelen en medicijnen.

Namaak en piraterij kunnen ernstige schade toebrengen aan de maatschappij, de economie en consumenten. Legale bedrijven worden erdoor getroffen doordat het hun omzet en inkomsten terugdringt, en dat heeft weer gevolgen voor innovatie, en voor de investeringen en middelen die aan onderzoek en ontwikkeling worden besteed. Het moedigt oneerlijke concurrentie aan, aangezien vervalsers niet gehinderd worden door wetten, voorschriften, regels, belastingen en heffingen die legale bedrijven moeten naleven en betalen. Dit heeft op zijn beurt consequenties voor de werkgelegenheid en voor nationale begrotingen, die inkomsten uit belastingen en accijnzen mislopen. En wat misschien nog ernstiger is: door vervalsing kunnen consumenten flinke gezondheids- en veiligheidsrisico's lopen, vooral als je beseft dat producten als elektronische apparatuur, dranken, voedingsmiddelen, medicijnen en speelgoed allemaal voorwerp zijn geweest van namaak.

Nagemaakte pesticiden

In 2010 deed zich een zaak voor waarbij nagemaakte, en mogelijk gevaarlijke chemicaliën werden geproduceerd, gedistribueerd en geleverd die waren bedoeld voor het behandelen van levensmiddelen en de bodem en voor andere landbouwdoeleinden. Dit onderzoek leidde tot de inbeslagname door de Duitse autoriteiten van 28 ton nagemaakte pesticiden die een verwoestend effect op de volksgezondheid hadden kunnen hebben. De inbeslagname volgde op een waarschuwing van Europol, die weer was gebaseerd op inlichtingen afkomstig uit voorgaande zaken in andere lidstaten en had betrekking op houders van vergunningen voor chemische stoffen. Europol leverde analyseverslagen en hield een operationele bijeenkomst met de betrokken landen.

De waarschuwing die Europol had afgegeven, stelde rechtshandhavingsautoriteiten ook op de hoogte van de risico's van het omgaan met dit soort producten, aangezien het „ontvlammingspunt" van de nagemaakte chemicaliën op slechts 24 °C lag.

Door Europol verzamelde inlichtingen en bewijzen doen vermoeden dat georganiseerde criminele groepen daadwerkelijk betrokken zijn bij de illegale handel in nagemaakte producten en, in mindere mate, bij piraterij. De enorme hoeveelheid geld die deze illegale activiteiten opbrengen, gevoegd bij het geringe aantal straffen of daadwerkelijke vervolgingen op dit terrein, heeft criminele organisaties de gelegenheid geboden om flinke winsten op te strijken, waarmee zij vervolgens weer andere criminele activiteiten financieren. Daartoe behoren banden met illegale immigratie, witwassen van geld, smokkel, drugshandel en corruptie.

Nagemaakte elektrische gereedschappen

Deze operatie richtte zich op Italiaanse georganiseerde criminele netwerken die onveilige nagemaakte goederen verhandelden, zoals elektrische gereedschappen en generatoren.

In mei 2010 hebben rechtshandhavingsinstanties uit zeven EU-lidstaten samen met Europol en Eurojust een grootscheepse actie uitgevoerd tegen het criminele netwerk.

Het antimaffiabureau van de openbaar aanklager van Napels coördineerde de operatie, die leidde tot de arrestatie van 9 personen door de fiscale recherche (Guardia di Finanza), en tot de inbeslagname van materialen en bezittingen ter waarde van ruim 16 miljoen EUR. Deze operatie was de laatste van een reeks acties in een gigantisch, twee jaar durend onderzoek. Tijdens eerdere acties, waarbij 143 magazijnen in België, Frankrijk en Duitsland werden doorzocht, waren 60 arrestaties verricht en 800 ton nagemaakte producten in beslag genomen met een waarde van 12 miljoen EUR. In 20 EU-landen en 3 landen daarbuiten waren bij dit onderzoek van meerdere instanties betrokken.

3.10. Btw-fraude in de EU

Btw-carrouselfraude is een vorm van geraffineerde georganiseerde belastingfraude die wordt gepleegd door criminelen die zich op de btw-stelsels van EU-lidstaten richten. Bij transnationale intra-communautaire btw-fraude zijn altijd minimaal twee lidstaten betrokken.

Btw-carrouselfraude wordt gepleegd door georganiseerde criminelen die een structuur van met elkaar verbonden bedrijven en personen opzetten en tegelijkertijd handig gebruikmaakten van de eigenaardigheden van nationale belastingsystemen om de echte banden tussen de deelnemers te verhullen. Zij die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de btw-fraude en de daarmee samenhangende belastingschade — de zogenaamde ontbrekende handelaren — zijn slechts korte tijd actief, soms slechts een paar weken, om daarna te verdwijnen.

De Europese Commissie schat dat btw-fraude de lidstaten jaarlijks zo'n 60 miljard EUR kost. Grensoverschrijdende of transnationale btw-fraude treft echter niet alleen de economische en financiële belangen van de Europese Unie, maar heeft ook gevolgen voor legale bedrijven en kunnen weer een negatief effect op de werkgelegenheid hebben. Bovendien kunnen met de winsten uit btw-fraude andere soorten criminele activiteit worden gefinancierd, zoals sigarettensmokkel of drugshandel. De fraude is gebaseerd op virtuele of echte „carrousel"-transacties, waarbij dezelfde „goederen" verscheidene keren worden (door)verkocht. Dit verklaart de naam btw-carrouselfraude.

De traditionele, op goederen gebaseerde btw-carrouselfraude — waarbij het om producten als mobiele telefoons, computerchips of edele metalen gaat — is niet meer de enige zorg. Sinds oplichters belangstelling tonen voor immateriële goederen en zij hun criminele activiteiten hebben uitgebreid naar de milieu- en energiemarkten, heeft een duidelijke verschuiving plaatsgevonden naar op diensten gebaseerde btw-carrouselfraude.

Omvangrijke btw-fraude is ontdekt in de handel in emissierechten of Europese emissierechten (Emission Unit Allowances — EUA's). Europol schat dat het verlies door fraude met koolstofkredieten tussen juni 2008 en december 2009 ongeveer 5 miljard EUR bedroeg. Daarom heeft Europol een speciaal project opgezet om de onderzoeken van de lidstaten te coördineren en om als platform te dienen voor de snelle uitwisseling van inlichtingen binnen deze handelsactiviteit.

Het Europol-analyseproject inzake btw-carrouselfraude is de enige database op EU-niveau voor de opslag van informatie op dit terrein. Daarom is deze database de belangrijkste referentiebron geworden voor rechtshandhavingsoperaties. Dankzij de kennis en gegevens die bij Europol aanwezig zijn, kan een goed beeld van dit misdaadgebied worden verkregen en kunnen de belangrijkste criminele doelen worden geïdentificeerd. Europol is een expertisecentrum geworden voor de bestrijding van grensoverschrijdende btw-fraude en daarmee samenhangende vergrijpen.

Operatie Blue Sky

© Guardia Civil

In maart 2010 hebben agenten van de Spaanse Guardia Civil arrestaties verricht en huiszoekingen gedaan in panden van vijf ogenschijnlijk onafhankelijke criminele groepen die sterk betrokken zijn bij fraude met koolstofkredieten. Tussen april en november 2009 had de fraude hen in Spanje 50 miljoen EUR opgeleverd. Negen mensen werden gearresteerd en 14 bedrijven in Madrid, Marbella, Barcelona en Valladolid werden doorzocht, waarbij contant geld, computerhardware en documenten in beslag werden genomen.

Snel nadat Europol van de zaak op de hoogte was gesteld, produceerde het een analyseverslag waarin de Spaanse „ontbrekende handelaar" werd geïdentificeerd. Dit bedrijf maakte deel uit van een internationale groep met banden met verscheidene frauduleuze btw-carrouselfraudeketens, waarnaar in andere EU-lidstaten strafonderzoeken liepen. De analyseverslagen van Europol bevatten ook gegevens over alle relevante handelsoverzichten voor Europese emissierechten afkomstig uit registers van lidstaten, compleet met alle daarmee samenhangende gegevens van aankoop- en leveringstransacties van de EUA's zelf. Hierdoor beschikten de Spaanse rechercheurs over de noodzakelijke informatie over de panden waarop ze zich moesten richten en die ze op de actiedag moesten doorzoeken.

In de operationele fase heeft Europol ook zijn mobiele kantoor ingezet op het terrein van de onderzoekers. Dit stelde de rechercheurs in de gelegenheid om informatie over bedrijven en personen die bij de fraude betrokken zouden zijn, „real time" te controleren in Europol-databases.

Europol verleent ondersteuning aan het programma voor technische bijstand en informatie-uitwisseling (Taiex), dat wordt beheerd door de Europese Commissie. In dat kader organiseert Europol seminars met het doel informatie over ervaringen en goede praktijken uit te wisselen tussen rechtshandhavingsambtenaren en aanklagers uit EU-lidstaten en buurlanden. Samenwerking met niet-EU-landen is essentieel in de strijd tegen btw-fraude, aangezien de oplichters hun illegale winsten vaak buiten de EU witwassen.

3.11. Witwaspraktijken

Europol ondersteunt lidstaten bij het voorkomen en bestrijden van criminele witwaspraktijken, met name door de analyse van verdachte transacties en andere financiële inlichtingen.

Het bureau Crimineel Geld en Technologie van Europol helpt financiële rechercheurs van lidstaten bij het traceren van de opbrengsten van misdaden wanneer dit vermogen is verborgen buiten het rechtsgebied van de rechercheurs, maar zich nog wel binnen de Europese Unie bevindt.

Operatie Shovel

Operatie Shovel richtte zich op de activiteiten van een zeer gewelddadige Ierse georganiseerde misdaadgroep, die betrokken was bij drugs- en wapenhandel in Europa. Europol heeft Ierland, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en België bijgestaan bij de opsporing van de opbrengsten uit criminele activiteiten van de groep en heeft de getroffen lidstaten geholpen hun witwasnetwerk te ontmantelen.

De analyse van Europol heeft ook geholpen mensen te identificeren die connecties hebben met de georganiseerde groep. In 2010 is nieuw bewijs verworven en, hoewel de belangrijkste commerciële en zakelijke activiteiten van de groep zich naar Spanje leken te verplaatsen, bleven prominente leden criminele activiteiten in andere EU-landen uitvoeren.

In maart 2010 werd een operationele vergadering op het hoofdkantoor van Europol georganiseerd voor de planning van een grootschalige operatie in Ierland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. De vergadering werd in april gevolgd door een coördinatiebijeenkomst bij Eurojust, met vertegenwoordigers van de verantwoordelijke gerechtelijke autoriteiten. De operatie vond plaats in mei 2010. Europol produceerde niet alleen verscheidene analyseverslagen over de verschillende functies binnen de criminele groep en de middelen die hen in de EU, de Verenigde Staten en Azië ter beschikking staan, maar verleende ook ondersteuning op de dag van de actie met de gelijktijdige inzet van drie mobiele kantoren in Ierland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. De mobiele kantoren werden gebruikt als virtuele operationele ruimtes waar rechercheurs in real time veilig informatie konden uitwisselen.

Er werden ruim 600 informatiemeldingen uitgewisseld via Europol-kanalen. Vertegenwoordigers uit de betrokken landen waren ter plaatse. Er waren meer dan 700 rechercheurs bij betrokken en er werden, naast talrijke huiszoekingen, 38 aanhoudingen in de drie landen verricht. De forensische analyse van computers, laptops, handcomputers en andere elektronische apparaten is nog gaande, en het in beslag genomen materiaal is beoordeeld door rechercheteams in de lidstaten.

Europol biedt onderdak aan het permanente secretariaat van het **Camden Assets Recovery Inter-Agency Network (Carin)**, een informeel netwerk van gerechtelijke en rechtshandhavingsdeskundigen voor het terugvinden van bezittingen. Op dit moment zijn 55 jurisdicties aangesloten bij Carin, waaronder alle 27 EU-lidstaten en 9 internationale organisaties. In elke jurisdictie zijn één contactpersoon voor rechtshandhaving en één contactpersoon voor gerechtelijke zaken benoemd, die ondersteuning moeten bieden bij grensoverschrijdende samenwerking ten behoeve van het traceren, bevriezen, in beslag nemen en confisqueren van criminele tegoeden. Deze contactpersonen helpen algemene vragen te beantwoorden over het terugvinden van bezittingen in hun eigen rechtsgebieden, maar bieden ook operationele ondersteuning via beschikbare wettelijke kanalen.

Operatie Dracula

Deze operatie richtte zich op Roemeense georganiseerde misdaadgroepen die in verscheidene EU-landen opereerden — onder meer Oostenrijk, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en Zweden — en ook in Nieuw-Zeeland, Zwitserland en de Verenigde Staten. Volgens de Roemeense Directie voor onderzoek naar georganiseerde misdaad en terrorisme (DIICOT) is deze criminele groep al sinds 2006 actief met misleidende aanbestedingen op internet. De criminele netwerken waren betrokken bij een verscheidenheid aan criminele activiteiten, zoals (maar niet beperkt tot): frauduleuze verkopen van niet-bestaande goederen aan klanten via nepwebsites of legale veilingsites, zoals eBay; phishing; het gebruik van vervalste ID-documenten voor het openen van bankrekeningen in het buitenland; het gebruik van vervalste creditcards bij onlinepokerspellen. Via de geldoverboekingsdiensten Western Union en MoneyGram werd geld van slachtoffers ontvangen en de criminelen vulden dit aan door zelf bankrekeningen te openen. Ruim 800 slachtoffers zijn geïdentificeerd en de kosten van de misdaad worden geschat op bijna 1 miljoen EUR.

Het betrof hier een gezamenlijke operatie van Tsjechische, Franse, Roemeense en Amerikaanse politiediensten, maar de belangrijkste invallen en arrestaties vonden plaats in Roemenië. Het mobiele kantoor van Europol en een Europol-deskundige werden naar de Tsjechische Republiek gestuurd. Het was voor het eerst dat een mobiel satellietkantoor van Europol is gebruikt ter ondersteuning van deze operatie. Tijdens de invallen werden in de Tsjechische Republiek meer dan 150 politiemensen ingezet. Er werden tientallen huiszoekingen uitgevoerd en in totaal 31 verdachten aangehouden.

De operationele ondersteuning die Europol ter plaatse bood, resulteerde in acht echte matches die tot stand kwamen via zoekacties in zowel het Europol-Informatiesysteem als in het indexsysteem. De Tsjechische politie kreeg een specifiek inlichtingenverslag, dat diende als aanvullend bewijs bij het verzoek aan het Hof om een van de verdachten in hechtenis te houden.

4. De reikwijdte van Europols activiteiten

4.1. Rechtshandhavingsinstanties in de EU-lidstaten

Europol heeft zeven dagen per week en 24 uur per dag een directe verbinding met zijn nationale eenheden in de 27 EU-lidstaten. Deze permanente uitwisseling van communicatie en gegevens over misdaad is mogelijk dankzij de verbindingsbureaus in het hoofdkantoor van Europol. Het is een essentiële en doeltreffende manier om contact te onderhouden met en steun te verlenen aan zo'n 2 miljoen rechtshandhavingsfunctionarissen in de EU en vooral ook alle rechercheurs die in hun werk de steun van Europol zouden kunnen gebruiken.

Nadat Denemarken geleidelijk al zijn bilaterale EU-verbindingsbureaus had gesloten, is in 2010 besloten dat de Deense samenwerking op het gebied van rechtshandhaving vooral via het Deense Europol-verbindingsbureau zou gaan verlopen.

Nationale eenheden van Europol en aantallen rechtshandhavingsfunctionarissen van de bevoegde autoriteiten in de lidstaten

4.2. Externe samenwerking van Europol

Europol werkt samen met een aantal EU-partners en met derde landen en organisaties. De uitwisseling van informatie met deze partners vindt plaats op basis van samenwerkingsovereenkomsten. Er zijn twee soorten overeenkomsten met derden, afhankelijk van de aard van de samenwerking. Bij strategische overeenkomsten kunnen de betrokken partijen alle informatie uitwisselen met uitzondering van persoonsgegevens, terwijl bij operationele overeenkomsten ook persoonsgegevens kunnen worden uitgewisseld.

Samenwerking met Europol is van essentieel belang voor rechtshandhavingsautoriteiten binnen en buiten de EU en andere EU-partneragentschappen en -instellingen.

Op dit moment werkt Europol samen met 17 landen buiten de EU, 9 EU-organen en -agentschappen en 3 andere internationale organisaties, waaronder Interpol, die een rol speelt in veel onderdelen van het operationele werk van Europol.

Net als in voorgaande jaren heeft Europol in 2010 nauw samengewerkt met andere EU-agentschappen die werkzaam zijn op het gebied van vrijheid, veiligheid en justitie. Europol bekleedde in 2010 het voorzitterschap van de samenwerking tussen JBZ-agentschappen, dat bij toerbeurt wordt vervuld. In deze functie was de directeur van Europol gastheer van de jaarlijkse bijeenkomst van hoofden van JBZ-agentschappen. Deze vond op 26 november 2010 plaats bij Europol en werd bijgewoond door Cepol, EWDD, Eurojust, FRA, Frontex, Sitcen en vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het secretariaat van de Raad en het Belgische en Hongaarse voorzitterschap. De hoofden van de agentschappen besteedden vooral aandacht aan de verbetering van de onderlinge samenwerking na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon en bespraken onderwerpen als democratische controle en begrotingszaken.

De samenwerking tussen agentschappen kreeg in 2010 een nieuwe impuls door een verzoek van het Zweedse voorzitterschap aan Cepol, Eurojust, Europol en Frontex om gezamenlijk hun huidige samenwerking te evalueren en concrete maatregelen voor te stellen voor nauwere samenwerking. Er werden twee rapporten ingediend bij het Permanent Comité voor binnenlandse veiligheid (COSI). Deze zijn inmiddels goedgekeurd en worden op dit moment ten uitvoer gelegd. Naar verwachting zal de tenuitvoerlegging eind 2011 worden voltooid. De voorstellen hebben betrekking op zowel de bilaterale als de multilaterale samenwerking. Er worden onderwerpen van gemeenschappelijk belang behandeld, zoals samenwerking in operationele zaken, goed bestuur en externe betrekkingen, onderzoek en ontwikkeling, opleiding en bewustmaking.

De oprichting van het COSI heeft ook de contacten en de operationele coördinatie tussen JBZ-agentschappen van de EU bevorderd. Het COSI heeft een gecombineerd document opgesteld over de interne veiligheid in de EU („The state of internal security in the EU"). Dit is gebaseerd op drie beleidsdocumenten: de dreigingsevaluatie van de georganiseerde misdaad (OCTA) en het verslag over de stand van zaken en de tendensen in verband met het terrorisme in de EU (TE-SAT) van Europol, en de jaarlijkse risicoanalyse van Frontex. Wij geloven dat een dergelijke gemeenschappelijke dreigingsevaluatie van essentieel belang is voor een sterkere samenwerking tussen de betrokken agentschappen.

© Fotolia

5. Verdere ontwikkeling

5.1. Strategie en doelstellingen

Europol bevindt zich op een beslissend punt in zijn ontwikkeling en is klaar om zijn centrale positie in te nemen op het gebied van rechtshandhaving in de EU. Voor de onmiddellijke toekomst is de strategie van Europol het referentiekader voor zijn dagelijkse werkzaamheden teneinde de best mogelijke steun te verlenen aan samenwerking in de EU op het gebied van rechtshandhaving.

© Europese Commissie

Overeenkomstig zijn ambitieuze strategie zal Europol de belangrijkste nieuwe uitdagingen aangaan, maar daarnaast ook alle kansen aangrijpen om verdere vooruitgang te boeken en tastbare resultaten te bereiken. De strategie vormt Europols leidraad op de weg naar verwezenlijking van zijn hoofddoelen door het beschikbaar stellen van een uniek pakket operationele diensten voor de EU op drie hoofdgebieden.

- **Functioneren als het belangrijkste ondersteuningscentrum van de EU voor rechtshandhavingsoperaties**
  Er zal meer worden gedaan om de operationele waarde van de informatie die Europol bezit, te maximaliseren en de levering van analyses en andere operationele diensten te stroomlijnen. Europol speelt een hoofdrol bij het tot stand brengen van een doeltreffender samenwerking tussen agentschappen en rechtshandhavingspartners, waaronder Eurojust en Interpol.
- **Het centrum voor informatie over misdaad in de Europese Unie worden**
  De coördinatie tussen lidstaten bij het identificeren van hiaten in de informatie en het vaststellen van prioriteiten voor het onderzoeken van de belangrijkste criminele doelen is essentieel en zal worden versterkt. Door zijn unieke capaciteiten kan Europol zich ontwikkelen als „informatiekrachtcentrale" van de EU voor het aanpakken van deze kwesties en om een informatieplatform op te bouwen waarmee een effectiever operationeel antwoord op belangrijke bedreigingen van de veiligheid kan worden gefaciliteerd. De verdere ontwikkeling van Europols netwerktoepassing voor beveiligde informatie-uitwisseling zal Europol dichter bij de „frontlinie" van de rechtshandhaving brengen.
- **Zich verder ontwikkelen als EU-centrum voor deskundigheid op het gebied van rechtshandhaving**
  Europol voert nieuwe technieken in die gebaseerd zijn op innovatie en beste praktijken, en geeft trainingen van hoge kwaliteit op gespecialiseerde terreinen, zoals vervalsing van de euro, terrorisme en de ontmanteling van drugslaboratoria.
  Wij zullen hiaten in de kennis en expertise opvullen door de ontwikkeling en verbreiding van beste praktijken en door lidstaten bij te staan met ondersteuning, advies en onderzoek op het gebied van training, technische ondersteuning, misdaadpreventie, technische en forensische methoden en analyses en onderzoeksprocedures.

5.2. Vooruitzichten

Europol heeft een betere positie verworven op het EU-toneel, deels dankzij het Verdrag van Lissabon, de nieuwe juridische status (het Europol-besluit van de Raad), en de nieuwe strategie en betere capaciteiten van het agentschap zelf. Al deze ontwikkelingen maken Europol tot een unieke samenwerkingspartner voor rechtshandhavingsinstanties in de EU en een orgaan dat een belangrijke bijdrage levert aan het EU-besluitvormingsproces.

Democratische controle is een ander zeer belangrijk aspect voor Europol. In 2011 zullen op dit terrein mogelijk verdere verbeteringen tot stand worden gebracht op basis van een mededeling van de Europese Commissie ([9]). Een van de belangrijkste ideeën daarin is de oprichting van een permanent gemeenschappelijk of

([9]) Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende de procedures voor het toezicht op de activiteiten van Europol door het Europees Parlement, in samenwerking met de nationale parlementen (COM(2010) 776 definitief).

interparlementair forum dat zou bestaan uit de commissies die bevoegd zijn voor politieaangelegenheden van zowel het Europees Parlement als de nationale parlementen. De Commissie wil ook de transparantie van Europol vergroten door de communicatie met het Europees Parlement en de nationale parlementen te verbeteren en ervoor te zorgen dat zij regelmatig relevante Europol-producten ontvangen. Ook een debat in de commissie Openbare vrijheden en binnenlandse zaken (LIBE) over de meerjarenstrategie en het jaarlijkse werkprogramma van Europol zou een onderdeel kunnen zijn van deze nieuwe aanpak. Het studiebezoek van de commissie LIBE aan het Europol-hoofdkantoor in juni 2010 is al een concreet voorbeeld van de versterking van de democratische verantwoordingsplicht en de transparantie van Europol. Dergelijke studiebezoeken worden beschouwd als een zeer belangrijk middel om het potentieel van Europol toe te lichten en te promoten, waarbij de aandacht speciaal wordt gericht op de operationele hulpmiddelen, de analyse van inlichtingen en het robuuste stelsel van gegevensbescherming.

Als toonaangevend rechtshandhavingsagentschap heeft Europol de ambitie om in de toekomst te zoeken naar meer mogelijkheden om de strijd tegen georganiseerde misdaad en terrorisme te stroomlijnen. Er zijn al dergelijke nieuwe mogelijkheden geïdentificeerd. Zij betreffen onder meer de noodzaak om:

- de EU-wetgeving over computercriminaliteit verder te ontwikkelen om doeltreffender onderzoek mogelijk te maken met steun van gecentraliseerde EU-deskundigheid en -middelen, zoals die waarover Europol beschikt;
- de analyse van terroristische financiering te verbeteren met een EU-programma dat waarde toevoegt aan de rechtshandhaving met volledige inachtneming van de EU-normen voor gegevensbescherming;
- de mogelijkheden te onderzoeken voor betere samenwerking met de private sector, zodat we meer gebruik kunnen maken van aanwezige deskundigheid op gebieden als computercriminaliteit, witwassen van geld en misdaden op het gebied van intellectuele eigendom;
- de rechtshandhaving in de gehele EU te mobiliseren om gemeenschappelijke problemen op een samenhangende manier aan te pakken.

Ongeacht deze nieuwe beleidsmogelijkheden blijft het hoofddoel van Europol het ondersteunen van de rechtshandhavingsgemeenschap in de EU, in de eerste plaats om ernstige georganiseerde misdaad en terroristische groeperingen een halt toe te roepen en te ontmantelen. Deze prioriteit is niet veranderd en zal ook niet veranderen, maar de rechtshandhavingsgemeenschap als geheel moet haar beleid, haar hulpmiddelen en haar tactieken blijven vernieuwen om niet achter te raken op de mondiale ontwikkelingen en om de misdadigers voor te blijven.

© Europese Commissie

Gezien de steeds geraffineerdere werkwijzen van criminelen is iedere lokale of zelfs nationale poging om de georganiseerde misdaad en het internationale terrorisme aan te pakken, gedoemd te mislukken. Daarom zal Europol samen met de EU-lidstaten en partnerorganisaties een steeds prominentere rol spelen bij het waarborgen van de interne veiligheid van de EU. Een sterker Europol betekent een hoger slagingspercentage van onderzoeken en een betere bescherming van EU-burgers tegen de bedreigingen van ernstige internationale misdaad en terrorisme.

Europol-overzicht — Algemeen Verslag van de activiteiten van Europol
Europese Politiedienst
Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2012 — 60 blz. — 21 x 29,7 cm

ISSN 1681-1550
ISBN 978-92-95078-14-7
doi:10.2813/27108

QL-AB-11-001-NL-N

Publicatiebureau